

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 38.

Plymouth, Pa., d. 19 Rugsejo (September) 1900 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XV.

Rasiant apie permainingą adresą būtina reikia atsiųsti ir senąjį adresą. Dėl norinczių pamatyti mūsų laikraštį siunčiame vieną numerį dykai. Prenumerata turi būti iš virsaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“ in PLYMOUTH, PA. Represents the interest of more than 300,000 Lithuanians in the United States. Subscription only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J.J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe Lietuvniku“ executes the cheapest, promptest and most correct printing in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Išleina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
I UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėm 25c
Už colį vieną sykį garsinant 010c
Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c
Da sykius garsinant 75c
Tris sykius [už vieną dolerį] 100c
Pinigai kitaip nesiunčia, kaip tik per MONEY ORDER, arba registravotose gramotose ant szito antraszo:

J.J. Pauksztys & CO.
224 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

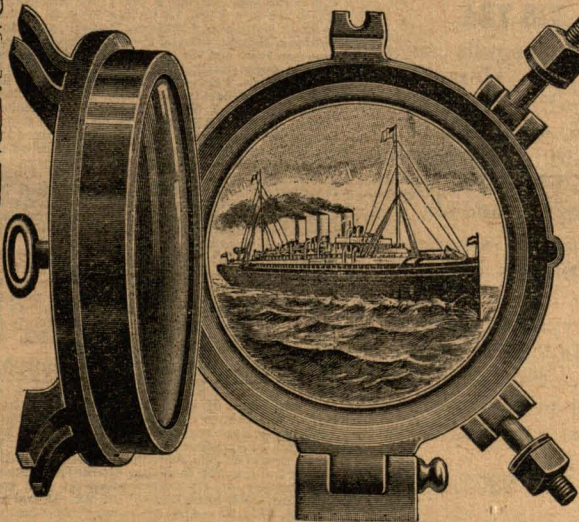
SPAUSTUVE. „Vienybes Lietuvniku“

224 E. Main Street, PLYMOUTH, PA.

Spausdinasi visokios knygos, konstitucijos dėl draugyszių, apgarsinimai, tikietai, bilos, gramatos ir kiti visoki darbai. Darbas atjiekamas greitai ir pigiai.

PARDUODA LAIVAKORTES

* Ant visu kiazliu geriausiu ir greicziausiu laivu *

Siunczia pinigus į visas svieto dalis greitai ir pigiai. Norintis kad jo piningai siuncziami į tėvynę nepražutų ir kų greicziausiai nueitų tegul kreipiasi pas mumis

Po TOKIU
ADRESU

J.J. Pauksztis & Co.

(P. O. Box 1018) 224 East Main str. PLYMOUTH, PA.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szipkortes į visas dalis svieto, ant greicziausiu ir drucziausiu laivu. Izmaino visokius piningus, o ir nusiuunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,

NANTICOKE, PA.

VISOKIU
RELIGISZKŲ DAIKTŲ

kaipo tai: Razanczių, Szkaplierių lietuvizskų, visokių brostvy, maldų knygu lietuvizskų ir lenkiszskų, teipgi ir visokių istoriszskų knygu lietuvizskų ir lenkiszskų; abrozų visų szventųjų ir tauiszskų ir t. t. Gaunama pas:

J. Burman & Stepanaviczii

231 S. Roebing Str. BROOKLYN, N. Y.

(prie lietuvizskos bažnyczios.)

Žemlapis Lietuvos
ir Latvijos

lietuvizskoje kalboje, atspaustas lotiniszskoms literomis Peterburge, gaunamas pas

Inžinieriu A. Maciejewski

Neviskis p. n. 111 b. 73.

PETERSBURG RUSSIA.

Prekė 1 rubl. už exempl. su prisiuuntimu; imant 10 exempl. 20% rabato.

PRZESZŁO 25 LAT
używają wszystkie narody świata
na
REUMATYZM,
NEURALGIE i podobne choroby,
wyrabiany na podstawie ściślych
NIEMIECKICH
PRAW MEDYCZNYCH,
szlawnny **DR. RICHTERA**
„KOTWICZNY”
PAIN EXPELLER.
NIE MA NIC LEPSZEGO! Prawdziwy tyko ma „KOTWICE” za markę ochronną
F. Ad. Richter & Co., 215 Pearl St., New York.
31 MEDALI ZŁOTYCH i innych
13 filii. Własne fabryki szkła.
25 ct. i 50 ct. Uznaje go i poleca:
najszlawniejsi lekarze, właściciele szkladów artecznych duchowni i llnne znakomite osoby. Blizsze szczegoly u F. A. Richtera & Co.
215 Pearl St. N. Y.
DRA RICHTERA
KOTWICZNY STOMAKAL najlepszym środkiem na kolki niestrawność, choroby żołądka.

Daktarka.
Johanna Żelviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka gydo visokias ligas. Offisas ir gyvenimas: ant kampo Centre Ave. ir Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
a idarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Mėsinyczia
Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsa, kiau-liena, versziena, jautiena, avincziena, kumpiai szvieži rudyti, deszrų visokių galima gauti dideliam pasirinkime.

teipogi užlaikau mil-tų, cukriaus, kavos, arbatos, žuvų, silkių, surio ir visko kas tikt yra reikalinga žmogui dėl maisto ir už pigesnę prekę nei kaip pas kitus visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

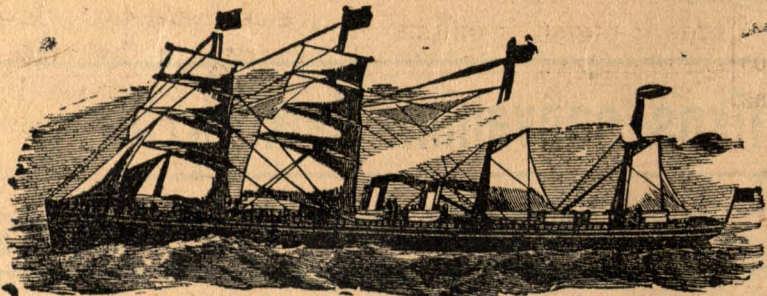
Max Kobre

Successor to

KOBRE & HERSCHMANN

Litewski i Polski **BANK**

40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Prieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizškai ir lenkiskškai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tiketus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

KANTORAI MUSŲ EUROPOJE YRA TOKI

31 Admiralitatstrasse Hamburg. 46 Heerdenthorsteinweg Bremen.
20 Maaskade Rotterdam.

LINKSMAM NAME MŪZIKA VIS YRA

Už \$500 PIANO arba \$250 VARGONUS daugelis žmonių negal nusipirkti nei moka ant jų grajyti. HOME MUSIC Box užima jų vietą ir dėlei pigumo gali ir vargingiausias žmogus nusipirkti. Grajija taja muzika net sunkiausias kompozicijas. Kompozicijos yra iszdirbtos ant plieninių volelių, kurie turi plieninius dantis, o ne kokius popierinius arba kitokius. Turi meilų balsą ir nudūda kaip vargonai. Grajija visas dainas, kurios palinksmina senus ir serganczius Bovija visą draugystę gražiausiais valciais, polkomis, kadriliats ir t. t. Pagelbsti dainavimui visų populiariškų dainų. Linksma bova vaikams. Ji grajija per 1000 visokių kompozicijų. Yra tai apdyvytinas iszradimas. Tukstanczius paliudijimų turime nū užganėdintų pirkėjų. „Teip daug visai nesitikėjome“ sako jie. Tai yra tikrai pigi muzika. Su viskūm sveria 16 svarų. KASZTUAJA TIKTAI \$6,00 gražioje skrynuteje su kompozicijoms. Nusisum jums gaaę \$3,00 per Expressą. Agentai gerai užpelno. Greitai parsidūda. Atsiuskite už 2 ct. marķę dėl katalogo ir tt.

STANDARD Mfg. Co., 45 Vesey St., New York; P. O. Box 2853. dept. 64

SEND-NO MONEY

WITH YOUR ORDER, cut this ad. out and send to us and we will send you OUR HIGH GRADE DROP CABINET BURDICK SEWING MACHINE by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot and if found perfectly satisfactory, exactly as represented, equal to machines others sell as high as \$60.00, and THE GREATEST BARGAIN YOU EVER HEARD OF, pay Special Offer Price \$15.50 your freight agent our and freight charges. Machine weighs 120 pounds and the freight will average 75 cents for each 500 miles. GIVE IT THREE MONTHS TRIAL in your own home, and we will return your \$15.50 any day you are not satisfied. We sell different makes and grades of Sewing Machines at \$8.50, \$10.00, \$11.00, \$12.00 and up, all fully described in our Free Sewing Machine Catalogue, but \$15.50 for this DROP CABINET BURDICK is the greatest value ever offered by any house.

BWARE OF IMITATIONS by unknown concerns who copy our advertisements, offering unknown machines under various names, with various inducements. Write some friend in Chicago and learn who are reliable and who are not. has every MODERN IMPROVEMENT.

THE BURDICK

EVERY GOOD POINT OF EVERY HIGH GRADE MACHINE MADE, WITH THE DEFECTS OF NONE. Made by the best makers in America, from the best material money can buy.

SOLID QUARTER SAWED OAK DROP DESK CABINET, piano polished, closed (head dropping from sight) to be used as a center table, stand or desk, the other open with full length table and head in place for sewing. 4 fancy drawers, latest 1900 skeleton frame, carved, paneled, embossed and decorated cabinet finish, finest nickel drawer pulls, rests on four casters, adjustable treadle, genuine Smyth iron stand. Finest large High Arm head, positive four motion feed, self threading vibrating shuttle, automatic bobbin winder, adjustable bearings, patent tension liberator, improved loose wheel, adjustable pressure foot, improved shuttle carrier, patent needle bar, patent dress guard, head is handsomely decorated and ornamented and beautifully nickel trimmed. **GUARANTEED** the lightest running, most durable and nearest noiseless machine made. Every known attachment is furnished and our Free Instruction Book tells just how anyone can run it and do either plain or any kind of fancy work. A 20-Years' Binding Guarantee is sent with every machine. **IT COSTS YOU NOTHING** to see and examine this machine, compare it with those your storekeeper sells at \$40.00 to \$60.00, and then if convinced that you are saving \$25.00 to \$40.00, pay your freight agent the \$15.50. **WE TO RETURN YOUR \$15.50** if at any time within three months you say you are not satisfied. **ORDER TO-DAY. DON'T DELAY.** (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.)

Address, SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.) Chicago, Ill.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geiaant truputį užsilinksmini bet gal-

vos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė proszkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikiai) visados reikalaukite Lietuvizsko

laus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

SEND US ONE DOLLAR

Cut this ad. out and send to us with \$1.00, and we will send you this NEW IMPROVED PARLOR GEM ORGAN, by freight C. O. D., subject to examination. You can examine it at your nearest freight depot, and if you find it exactly as represented, the greatest value you ever saw and far better than organs advertised by others at more money, pay the freight and agent **OUR PRICE \$35.50**, less the \$1.00 deposit, or \$34.50 and freight charges. **THE PARLOR GEM** is one of the most DURABLE AND SWEETEST TONED instruments ever made. From the illustration shown, which is engraved direct from a photograph you can form some idea of its beautiful appearance. Made from solid quarter sawed oak or walnut as desired, perforated key slip, full panel body, beautiful marquetry design panels and many other handsome decorations and ornaments, making it the VERY LATEST STYLE. **THE PARLOR GEM** is 6 feet high, 42 inches long, 23 inches wide and weighs 350 pounds. Contains 5 octaves, 11 stops, as follows: Diapason, Principal, Dulciana, Melodia, Celeste, Cremona, Bass Coupler, Treble Coupler, Diapason Forte and Vox Humana; 2 Octave Couplers, 1 Tone Swell, 1 Grand Organ Swell, 4 Sets of Orchestral Toned Resonatory Pipe Quality Reeds, 1 Set of 37 Pure Sweet Melodia Reeds, 1 Set of 37 Charmingly Brilliant Celeste Reeds, 1 Set of 24 Rich Mellow Smooth Diapason Reeds, 1 Set of Pleasing Soft Melodious Principal Reeds. **THE PARLOR GEM** action consists of the Celebrated Sewell Reeds, which are only used in the highest grade instruments; fitted with Hammond Couplers and Vox Humana, also best Dolge felts, leathers, etc., bellows of the best rubber cloth, 3-ply bellows stock and finest leather in valves. **THE PARLOR GEM** is furnished with a 10x14 beveled plate French mirror, nickel plated pedal frames, and every modern improvement. We furnish free a handsome organ stool and the best organ instruction book published.

GUARANTEED 25 YEARS. With every PARLOR GEM ORGAN we issue a written binding 25-year guarantee, by the terms and conditions of which if any part gives out we repair it free of charge. Try it one month and we will refund your money if you are not perfectly satisfied. 500 of these organs will be sold at \$35.50. **ORDER AT ONCE. DON'T DELAY.** **OUR RELIABILITY IS ESTABLISHED** If you have not dealt with us ask your neighbor about us, write the publisher of this paper or Metropolitan National Bank, or Corn Nat. Bank, of Chicago; or German Exchange Bank, New York; or any railroad or express company in Chicago. We have a capital of over \$700,000.00, occupy entire one of the largest business blocks in Chicago, and employ nearly 2,000 people in our own building. **WE SELL ORGANS AT \$22.00 and up; PIANOS, \$115.00 and up; also everything in musical instruments at lowest wholesale prices.** Write for free special organ, piano and musical instrument catalogue. Address, (Sears, Roebuck & Co. are thoroughly reliable.—Editor.) **SEARS, ROEBUCK & CO. (Inc.),** Fulton, Desplaines and Wayman Sts., CHICAGO, ILL.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.) Kuriame iszdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALŲ ELIŲ ir PORTERŲ

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J

PETER BREIDT

Locninjkas.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Ant naudos parodos „Vienybės“ redakcijai parsiduoda szios dvi knygutės ant naudos parodos. Suskaita arba statistika visų lietuvizskų knygų atspausų Amerikoje nuo pradzius lietuvizskos Amerikon emigracijos iki 1900 metų. Pustl. 35. 25ct. Atsiszaukimas lietuvų į visą civilizavotą sviatą lietuvizskoje, lenkiszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje ir vokiszkoje akl bose. 10 ct

PERŽVALGA.

Tilžėje buvo prova p. Kazoko, karalystės seimo pasiuntinio, su p. Kiosziu, „Naujos Liet. Ceitungos“ redaktorium, už apskelbimą. Pirmam num. „N. L. C.“ szių metų buvo atkartoti p. Kazoko žodžiai, kuriuos jis išsitarė į p. Smalakį Berlyne, kad Kazokas dėlto balsavo priešais valdžios užmanymą įtaisyti mokyklą dėl lietuviszkų mokintojų Klaipėdoje, ir varėsi kad tąją mokyklą įtaisyti Szilokarcziamoje, kad per tai Kazoko patėvio žemė pabrangtu, ant kurios turėtu būti statoma toji mokykla. Po tardymų pasirodė, kad Kazokas teip buvo sakęs ir Kioszį apskundęs neteisingai. Kazokas provą atšaukė ir užmokėjo provos kasztus.

Kazokas yra suvokietėjęs lietuvis ir karalystės seimo pasiuntiniu iszrinktas ne nuo lietuvių, bet nuo vokiečių, kad gaiszinti lietuvių kelius. Pagal tokį Kazoko neteisingą pasiūlymą, tuli lietuviai pareikalavo, kad jis atsisakytu nuo savo pasiuntinystės. Jei Kazoks atsisakytu, tai jo vieton reiktu rinkti kitą, ir gal pasisektu iszrinkti tikrą lietuvių.

— Žasų turgus szjmetą menkas. Isz Didžiosios Lietuvos tiek neatveža Tilžėn, kaip kitais metais. Už žasis moka po 1 rublį 25 kap.

— Prusų Lietuvoje pristokus darbininkų, ukininkai tapo priversti susivienyti ir nusipirkti ukiszkas maszinas kirtimui bei garu varomas kulinui javų. Pas vieną ukininką iszkulus, visi eina su maszina padėti kitam iszkulti ir tt. Pas kelintąjį laike vienos dienos viską iszkulia. Musų ukininkai Did. Lietuvoje turės panasziai daryti, iszėjus darbininkams svetur didesnių uždarbių jieszkoti.

— Minersvillės Slavickų prova su p. Stagaru, „Vilties“ iszleistoju, iszėjo ant jų paczių nenaudós; skundikai turėjo užsimokėti sudo kasztus. Ir vėl kelios deszimtys lietuviszkų dolerių nugarmėjo į provininkų kiszenius.

— Pittsburge nuo 14 dienos Rugsėjo pradėjo iszeiti naujas laikrasztis, po vardu „Ateitis“, iszleidžiamas socialiszkos kuopos. Mieris laikraszcio bus aizskkinimas socializmo ir organizavojimas darbininkų dėl atstovėjimo prieš kapitaliszką priespaudą. „Ateitis“ ant metų kasztuoja \$1,50; adresas toks:

Ateitis Pub. Ass.
2030 Sarah str. S. S.
Pittsburg, Pa.

— „Lietuva“ pranesza, kad rusiniszkas laikrasztis „Svoboda“, iszeinantis Olyphant, Pa. patalpino atsiszaukimą ypatiszkai susitvėrusio komiteto rinkimui aukų parengimui ligonbuczio rusinams, lenkams, lietuviams ir kitokiems slaviszkos kilmės ateiviams miestelyje Lackawanna, Pa. Prezidentu tojo komiteto yra kun. Klusak, 1133 W. Conel str. Scranton, Pa.; sekretorium Dr. J. Szliupas, 421 Penn Ave. Scranton, Pa.; kasierium kun. J. Ardan, rusinas, Olyphant, Pa. Kas isz lietuvių norėtu ką nors ant teip svarbaus mierio paaukauti, te siunczia aukas ant rankų kasieriaus.

— Tautiečiai nepasigailekite cento nelaimingam musų poėtui Vizsteliui ant tabako. Mes savo pinigėlių jau nusiuntėme. Centus galima prisiųsti į „Vienybės“ redakciją.

— Pittsburge vienas lietuvis nuėjo pas lenkų kunigą iszpazīnti nuodėmes. Kunigas klausykloje iszsikauljo nuo grieszninko lietuvio \$3,00 ir paskiaus patyręs kad grieszninkas lietuvis, pavarė nuo klausyklos, bet \$3,00 neatidavė.

Isz Lietuvos.

Varėna. (Viln. gub.) Mažas tai miestelis, apgyventas kaip ir kiti musų miesteliai, vien tik žydų. Turime cziontikvieną krautuvę katalikiszką, bet žmonės ir tą retai lanko. Sako, pas žydą ir pigiau ir galima visgi szj-tą nuderėti.

Musų bažnytėlė nedidelė, pusėtinai apleista, medinė, patigi parapija nemaža. Daugumui žmonių priseina mels ties ant szventoriaus. Žmonės czion visi lietuviai, o ir szlėktų czion beveik neregėti. Retai tik kur iszgirsi lenkiszką kalbą, o vienok evangeliją sako lenkiszka ir gieda lenkiszkas giesmes, pamokslai sakomi lietuviszkai. Vis tai senobinės liekanos. Žmonės gieda, tiesa, daugiausia lietuviszkai, bet organista, kaipo visgi ponelis, traukia sau vienas lenkiszka. Reikėtų ir jam paliepti giedoti lietuviszkai, nes žmonės tuomet galėtų jam padėti. Musų vienintėlis kunigėlis isz Kauniszkių, jau suvirsz 15 metų, kaip czia gyvena. Balso beveik jokio neturi ir todėl jo pamokslų beveik visai girdėti negalima.

Budams per penkis žingsnius nuo sakyklos vos tik treczdalį tegalėjau iszgirsti. Kalba jo didžiai sudarkyta visokiais priemaiszais ir klausant net nesmagu, juog vieszai ją teip dardo. Tuom tarpu-gi czion butų reikalingas tvirtesnis kunigas. Reikia žinoti, juog szalį miestelio riogso kariumenės stovyklė, kame laike vasaros buna apie 25 tukstancziai kareivių. Tarp tos kruvos, žinoma, yra ir katalikai kareiviai, kuriems smagu butų iszgirsti gerą pamokslą, o kaimynista tokios aibės maskolių didžiai pavojinga ir delei paczių parapijonų. Szventomis dienomis miestelis pilnas kareivių ir žinoma, iszgėręs linksminasi, kaip mokėdams. Nors musų žmonės ir szalinasi nuo susibieziuliavimo su maskoliszka

dvasią, bet laikas daro savo: vietiniai žmonės jau beveik visi permano maskoliszka, o sako pirm kokios 15 metų maskoliai niekaip negalėdavo su „žmudiaku“ susikalbėti.

Žmonės visai biedni, be jokios apszvietos. Susipratimas tarpe jų visai mažas. Gyvena teip kaip Dievs duoda. Nėi daktarų, nėi vaistininkų, nėi teip kokių vyrų lietuvių czion nėra. O darbo-gi begalo daug ir priegtam darbo neatidėtino.

Biniakonis. Musų parapijoj nemažai rasi lietuvių; randasi czielos ulyczios, kame žmonės tik lietuviszkai kalba, vienok bažnyčioj nėi balso neiszgirsi lietuviszkai. Viskas eina lenkiszka.

Kunigai lietuviszkai nemo-ka, nes kunigus lietuvis, iszvaro ten, kame jie nereikalingi, o mums palieka apaszta- lus lenkystės. Butinai reikėtų, kad isz pradžios nors evangeliją pradėtų skaityti lietuviszkai. Parapijonys, pradėkime reikalauti sav teisybės, nepasiduokim savę skriausti ir žeminti.

Armoniszkis. Szioj filijoj apie du treczdaliu yra lietuvių. Evangeliją įvedė skaityti lietuviszkai, bet pamokslų mes neturime lietuviszkų. Norėdami iszgirsti pamokslus savo kalboje traukiame į kaimyniszką parapiją *Balatnė* (Verenovo), kame atsitinka iszgirsti lietuviszkus pamokslus. Ir ten jie nekaskart buna, bet reikia atminti, kad pirmiau ten nieko, kaip ir pas mus, lietuviszko nebuvo. Dar-gi acziui pasidarbavimui vietinio klebono, ten buna visados skaitoma lietuviszkai evangelija, o teip gi sakomi ir pamokslai. Lietuviszkos giesmės ir-gi pradėjo skambėti toj bažnyčioj, kas didžiai linksmina szirdį parapijonams, nes giesmės buna gražiai giedamos. Reikėtų, kad kaimynų

parapijos imtų paveizdą nuo Balatnieczių.

Liepojus. 26 Gegužio szių metų tapo iszkratytas nekur-sai szkaplierninkas lietuvis Birbilas. Jis jau isz seno yra pagarsėjęs savo darbais, 1895 m. pirmą kartą papuolė jis į rankas gudų už lietuviszkas knygas ir sėdėjo visus metus lig sudo Sziauliuose, paskui tapo apsudytas ant metų į Pe-trapilį. Po pabaigimo savo koros jis buvo pasiūstas į Lie-pojų ir czia buvo laikomas po prieziura policijos. Pagyve-nęs nekuri laiką Liepojuje ir susipažinęs su nekuriais tėvy-nainiais jis iszpalengvo pradė-jo teikti savo broliams lietu-viszkas maldaknyges ir szejp dvasiszko turinio knyguotes, per ką ir vel pasikėlė prieš jį neprietelius. Nedorelis Bi-letavyczia, sunus nekurios pa-leistuvės (teip-pat szkaplier-ninkas), matydamas juog szit-sai platina tarp savo brolių lietuviszkas knygeles, per ką ir kitokių daiktų daugiau par-duoda, kaip tai: ražanczių, szkaplierių ir tt., apskundė Birbilą policijai, juog jis pla-tina lietuviszkas knygas bei laikraszczius, Gudijoje užgin-tus. Paskundė netik Birbilą, bet ir jo draugus; pas Birbilą atrado, keletą szaltinių ir szejp dvasiszko turinio apdriskusių knygelijų. Teip-pat buvo isz-kratyti: Br-as, Žu-is ir kele-tas kitų, ir pas visus po tru-putį atrasta. Birbilą arezsta-vojo, su kitais dar nežinia kas bus. Biletavyczia jau isz se-nei pažystamas savo nedoru-mais, pirm kelių metų jis isz-davė Juozą Miklių. Saugo-kitės broliai tokių judoszių Bilekevyczių, o jus liepojisz-kiai lietuviai, atkreipkite savo akis ant to nedorelio, neda-leiskite daugesniai pildyti to-kių nedorybių; nuvykite nuo szventos vietos, idant nepik-tintų svieta ir nežudytų mūsų brolių tokiomis judosziszkais

darbais. Teip-pat meldziame jo mylistos klebono von Ropp idant praszalintų tokius nedo-rėlius nuo szventos vietos.

(Isz „Ukininko“)

Isz Argentinos.

Buenos Ayres, Rugsėjo 7, 1900 m. Garbi „Vienybės“ redakcija:

Pagal jusų praszymą per mano tėvelį, kad nueicziau ap-lankyti Andrių Visztelį, kad placziaus patirti apie jo gyve-nimą, tai ir iszpildziau. Nu-ėjau pirma pas Martino Visz-teliaus paczia, naszlę, kur ga-vau Andriaus adresą ir paskui nuvykau į lignonbutį, kuriame yra Andrius. Gavęs nuo li-gonbuczio virszininko dalei-dimą ėjau vidun ir daboklis parodė mą Andrių.

Apdriskęs ir apleistas žmo-gus, eidamas szlubczioja. Pri-ėjęs prie jo užkalbinau: „Svei-kas gyvas lietuvi!“ Jis atsi-liepė: „O! net man dyvai, kad sziczia manęs, pekloje, dar neušmirszo aplankyti lietu-viai. Tai dar mat ir man teks pasikalbėti lietuviszškai, ko jau nesitikėjau“. Paskui su-sėdome ant vieno suolo ir asz jo užklausiau kaip jis czia be-gyvenęs. Jis atsakė: „Ko nori isz mano gyvenimo? Isz peklos asz jau nebeiszeisiu, nes esu pamintas po kojų ju-doszių. Kasgi mano dabar per gyvenimas. Asz dabar esu sveikas ir ne varijavoju, bet jau kaip paniekintas, tai ir niekas nebepaguodoja“. Toliaus užklausė kaip asz va-dinuosi. Atsakiau: „Juozas Szlapelis“. „O tai dėkui, kad atėjai mane aplankyti. Matai netekau tabako ir sunku jo czia gauti“. Tuom tarpu pa-daviau jam vieną svarą titunio tabako sakydams: „Sztai, tu-rėsi bent dėl pypkės“. Asz žinojau, kad jam velionis bro-lis, Martinas, pristatydavo vis tabako, bet kaip numirė, tai ir liko be jokio atminimo. Jo pati yra jį visai užmirsuzi;

gal but kaip kad ji soti gyve-na Europoje, tai teip ir jos vyras pietinėje Amerikoje. Dar prieš jos iszkeliavimą Europon, ji ketino atsiųst po graszį, bet kaip pasiekė Vokie-tiją, tai dingo kaip marėse. Toliaus A. Visztelis pradėjo man pasakoti apie lietuvius, ką reiszkia mūsų kalba, kokia ji turi būti garbinga, kad ir Adomas lietuviszškai kalbėjo ir kaip daug žodžių turi lietu-viszka kalba, kad lietuviszki žodžiai yra iszmėtyti visuose svieto krasztuose, užsilikę isz senovės ten gyvenus lietu-viams, ir teip jis mą daug pri-pasakojo vis grazių teisybių. Kalbėjomės 3 valandas. „Bė-da, sako, kad asz sziczia nega-liu raszyti. Asz dar paraszy-cziau daug tokių daiktų, ku-rie dėl lietuvių butu didei rei-kalingi. Bet matai mano pa-dėjimą, ką asz padarysiu, kad negaliu gauti nei laksztelio popieros“. Asz jam pada-viau knyguotę ir raszuką, kad norėdams galėtu raszyti. „Czion ką nori su manim tą daro, stumdo, varo, sulaiko, kaip kokį durnių su visais ki-tais durniais lygiai“. Praėjus 3 valandoms reikėjo mą jau iszeiti ir asz jam pasakiau „sudiev“. Jis paėmęs mano ranką sako: „Tu esi dar jau-nas žmogus, lietuvis, neuž-mirszk ir manęs. Kaip asz buvau jaunas, tai lankiau mo-kyklas; paskui kaip atkelia-vau czion, tai lygiai kaip pek-lon“. Asz jam tada padaviau „Lietuvą“ pasakydams, kad tai yra isz sziaurinės Ameri-kos, už ką jis man didei padė-kavojo ir užklausė ar neturiu laikraszczio J. Szliupo, kurį gerai pažystas ir malonėtu bent ką apie jį patirti. Atsa-kiau, kad tokio neturiu ir ro-dyjau jam pacziam raszyti, ant ko jis atsakė: „Kad isz pek-los nėra galima“ ir paskui persiskyrėme.

Martino žmona kada ne ka-da ant mėnesio aplanko An-

drių ir nunesza po pakelį ta-bako ir bent tuomi jį surami-na. Apart jos Andrius netu-ri su kuomi nei pakalbėti ir esti kaip kalėjime. Martino žmona, dabar naszlė, yra vo-kietė, jos sunus ir dukte lietu-viszškai nemoka. Priziurėto-jui asz užtėmyjau, kad su An-drium mandagiaus pasielgtu, nes jis yra sveikas, tai atsakė: „Ko nori, sveikas ne sveikas, mes nieko negalim padaryt“. Jeigu bucziau jam įbrukęs ge-rą kyszį, tai butu kiteip kal-bėjęs.

Kaip nueisiu kitą kartą, tai nunesziu Andriui popieros, plunksną ir juodylos, o tada jis galės raszyti ką norės ir geidžiaš.

Czion, Buenos Ayres, suti-kau vieną lietuvi, bet iszgama nenorėjo lietuviszškai kalbėti; susimaiszęs su lenkais.

Juozas Szlapelis.

Politiszkos žinios

Amerika. Artinantės rin-kimams prezidento partijos galvatrukecziais varo agitaciją už savo kandidatus. Demokra-tai rodo republikonų valdzios vaisius ir pavojų, republikonai vel tam prieszais aiszkina ir vynioja į pakulas savo darbus prieszais žmones. Ką žada mums republikonai ir demo-kratai, tai tuos žadėjimus ge-rai pažystame jau nuo praėju-sių žadėjimų. Darbininkų bu-vio nepagerins nei vieni nei antri. Darbininkai norėdami iszsirinkti sau gerą valdžią vi-si te balsuoja už darbininkų partijos kandidatą ant prezi-dento. Valdo republikonai ir demokratai, tegul vienus 4 me-tus valdo ir darbininkų parti-jos iszrinktas prezidentas. Dar-bininkų luoma viską nuveikia, bet kad jai stoka susipratimo ir organizacijos, dėlto vis kas kartas eina prastyn jos buvis. Renka virszininkais valdzios savo neprietelius, ir paskui guodžiasi, kad niekai valdžia,

Lietuvizskas skyrius ant visasvietines parodos Paryžiuje 1900 m.

Lietuvizska grinceia.

(Žiurėk parodos apraszymą „Vienybės“ num. 24, 26 ir 28.)

slėgia darbininkus. Kolei darbininkai nebalsuos už savo žmones bet tikrai už kapitalistų nupirktą alų, tolei tegul nelaukia gerovės, nes kapitalistas nupirkęs stiklą alaus savo balsuotojui darbininkui, pasakui išsiurbis iš jo tukstanteriopai.

Pilipinuose nieko ypatingo neatsitiko apart užmūšimo apie 10 amerikų ir dvilinko skaitliaus sužeistų. Apie nepasisekimus Pilipinuose Washingtono valdžios visai negaršina, kad tas nepadarytu prastos įtekmės ant rinkimų.

Provincijai Cavite iš proto išžėję 4 pėstininkų pulko vienas apicieras ir pradėjo šaudyti į savo kareivius, kurie matydami savo virszininką tokias baikas provyjančią turėjo nuszauti.

Pietinė Afrika. Pagal anglų pasisekimus rodosi karė su

burais neilgai tėsies jau, nes burai priesz daugeriopas anglų pajiegas negal atsilaikyti. Teip anglai paėmė miestą Barberton ir sugavo 100 burų su daugeliu szaudyklių bei szuvių, ir atėmė nemažas kaimines gyvuolių ir avių. Teip-gi burai pasitraukę ir nuo Spitzkop, kurį užėmė Bulleris. Muszyje galą gavo dar 13 anglų bei 25 sužeisti tapė. Sziaurrytinėje Oranijoi vėl burai turėjo pasitraukti palikdami anglams 31 vežimą su maistu, kaiminę gyvuolių ir 65,000 szuvių.

Gen. Roberts išleido vėl atsiszaukimą į Transvaaliaus gyventojus, kviesdamas atiduoti ginklus, nes iš jų stengimosi jau nieko nebuse ir pagelbos nuo stipresnių vieszpatyszių jokios nesulaukse. Anglijos valdžia keta neužilgio išleisti proklamaciją, kad pietinėje Aprikoje jau pakajus esasz, o

ką sugaus su ginklu, toks bus nubaustas neziurint įstatymų, tai-gi nugalabintas kaipo maisztininkas. Teip-gi Anglijos valdžia keta kosfiskuoti Nederlandų kompanijos gelžkelį Transvaaliuje už suteikimą burams pagelbos. Jeigu toks gelžkelis butu vokiszku arba prancuziszku kapitalistų, tai Anglija nesikėsytu ant grobio, bet dabar Nederlandijos ji nesibijo.

Burų pasiuntiniai Europoje išleido paskutinį atsiszaukimą į svieta lukėdami pagelbos ir rodydami savo tiesą, ir kaip anglai neteisingai užpuolė jų tėvynę. Kaip vieszpatystės buvo kurczios ant pirmesnio burų balso, teip liks ir dabar kurcziomis, nes joms visoms nerupi gerovė ir laimė žmonių, o dar teip paveikslingų kaip burai. Silpnųjų nieks neklauso, nors jie gryniausia tiesą

turi.

Prezidentas Krugeris jau apleido Transvaalių ir nukako į Lorenzo-Marques, kad iszkeliauti Europon. Isz pirmo Krugeris apsigyveno Nederlandijos pasiuntinio namuose, bet czion anglams jį persekiojant, persikėlė į portugaliszku valdybų gen.-gub. namus. Ant Anglijos pasiuntinio pareikalavimo, portugaliszka valdžia užgynė prez. Krugeriu susižinoti su savo žmonėmis. Portugalijos valdžia rods paliepė savo gen.-gub., kad taisai sergėtu prezidentą ir netrukdytu jam iszkeliaavimo Europon, vienok baimyjamasi, kad jo neiszduotu anglams, kaip sulaužė neutraliszkas tiesas perleisdama anglų kariauną per savo valdybas. Anglai aplinkui suka, kad galėtu prezidentą pagauti į savo nagus, nes jam atvykus Europon gal

dar pasisekti kokia vieszpatystė prisikalbinti pagelbon. Prez. Krugeris su vokiszku garlaviu „Herzog“ keliausęs į Olandiją.

Burų tautiszkas turtas apie \$20 milijonų tapė padėta bankose Prancuzijos, Szveicarijos, Olandijos ir Belgijos. Anglijos valdžia galvoja, kaip galėtu tuos milijonus paglemžti. Dr. Leyds, Transvaaliaus reprezentantas, iszsitaręs, kad tie pinigai padėti zopostui ir kada Anglija paklius į susivėlimą su kitoms szalimis, burai anglams pietinėje Aprikoje isztaisysę dar karsztą pirtį.

Rytinė Azija. Nors Maskolija užmanė iszkraustyti kariauną isz Pekino, vienok to iki sziol dar nepadarė, Prancuzija Maskolijai pritarė ir ant to viskas pasibaigė. Vieua tik Amerika rodosi greicziausiai iszskraustys netik isz Pekino bet ir isz Kinų, kadangi jai labai reikia kariaunos Pilipinuose. Keturi laivai Taku uoste laukia jau gen. Chaffee sugryztant isz Pekino, kad gabenti į Manilą. Amerika turbut nujauczia kad be susipeszimo vieszpatystės Kinuose neapsieis, dėlto traukiasi szalin, kad neįsivelti į tajį kruviną szokį. Vokietija vietoje iszskraustymo siunczia dar 5000 kareivių į Kinus, Anglija teippat. Italija sakosi daugiaus kariaunos į Kinus nega besenti. Grovas Waldersee bene szią sanvaitę nukaks į Kinus kaipo vyriausis tarptautiszkos kariaunos vadai, kokiu jį Vokietijos ciesorius paskyrė, ir kitos vieszpatystės tam pritarė. Bet ar Waldersee's klausys kitų szalių kariaunos, tai kitas klausimas. Greicziausiai teip iszeis, kaip su Maskolijos užmanymu iszkraustyti kariauną isz Pekino. Nukakus vienok Waldersee'i į Kinus, vokiecziai gal parodys kinams savo galybę, kaip ciesorius kad geidžia.

Kur yra Kinų ciesorius ir jo motina ciesorienė, nėra tikrų žinių. Vienos žinios pranesza, buk ciesorienę sugavę maskoliai mieste Johol, kitos vėl garsina, kad ciesorienė yra Schan-si provincijoi ir ją pagauti taikosi japonai.

Taryboms daryti Kinų valdžia paskyrusi Li-Hung-Chang, vienok nevisos vieszpatystės tam pritaria; tulos reikalauja kun. Li ir Ching. Kur tarybos bur daromos, nėra dar žinios; laikraszcziai mena, kad mieste Shanghai. Ko reikalaus vieszpatystės nuo Kinų teip gi dar nežinia, bet galima tikėti kad tie reikalavimai bus nemaži, ypatingai Vokietijos už kailį barono Kettelerio.

Pas Ma-Tau kelyje nuo Tientsin į Pekiną 2000 kiniecių užpuolė ant anglų ir amerikonų. Kiniecziai palikę 200 savųjų klaksoti turėjo nesztis szalin. Užpultieji nei jokio nuokriczio neapturėję. Vakarinėje dalyje nuo Pekino vokiecziai turėję smarkų susimuszimą su kiniecziais, kur 20 vokiecių galą gavę. Maskolių gen. Linevich patyręs, kad 50,000 kiniecių isz pietinės puės einą, kad perkirsti susieszimo liniją tarp Tientsin ir Pekino. Gelezinkelis tarp Tientsin ir Pekino bus pataisomas tik mėnesio laike, dėlto vieszpatystėms yra labai sunkus prigabenimas maisto kariaunai į Pekiną.

„Bibliszka draugystė“ pranesza, kad Petchili provincijoi esą nužudyta 11,000 priėmusių krikszczionystę kiniecių. Ciecorienė paliepusi visus atėjūnus iszvyti ant nieko nežiurint. Kiniecziai kiekvieną nužudą, kas neszioja europėjiszkus drabužius, kaipo tai pancziakas, kurpes, skrybeles arba sermėgas.

Dalis darbu.

Bay View, Wis. Illi-

nois Steel Co. pradėjo dirbti ir 900 darbininkų gavo darbą.

Philadelphia, Pa. Baldvino lokomotyvų dirbtuvė gavo naują užpraszimą nuo Naujos Zelandijos valdžios padaryti 23 dideles lokomotyvas dėl važiojimo tavorų.

Allentown, Pa. Givernanto szilkų pabrake sustraikavo 300 darbininkų dėlei numazinimo algos ant 15%.

Pittsburg, Pa. Visiems formų taisytojams gelezies liejinycziose tapo numazintos algos ant \$1,12½ ct. už toną dėlei nupuolimo gelezies iszdarbių prekės.

Bloomington, Ill. Czionai sustraikavo unijonistai, vandens dudų iszvadziotajai, reikalaudami \$3,50 ct. už 8 valandų dienos darbą. Darbdaviai nenor daugiaus mokėti kaip \$3,00.

Danville, Pa. Reading Iron Co. apgarsino, kad numazysenti formų taisytojams algas nuo \$4 ant \$3. Darbininkai keta straiukuoti.

Allegheny, Pa. Pressed Steel Car Co. dėlei didelių užpraszimų priėmė dar 100 darbininkų.

Trimble, Ohio. Czion susitvėrė nauja kompanija po vardu Jobs Coal Co. ir nusipirko 800 akrų anglių guolio, kur tuojaus parengs kasyklas.

Alexandrie, Ind. Dvi stiklo liejinyczios American Window Glass Co. pradėjo dirbti ir 1000 darbininkų gavo darbą.

Leavenworth, Kansas. 600 kalnakasių sustraikavo reikalaudami pakėlimo algos nuo 75 ct. ant 90 ct. už toną anglių.

Jolliet, Ill. McKenna gelezies liejinycziose vėl pradėjo dirbti.

Peterson, N. J. Szitame mieste yra 250 szilkų pabriky, kuriuose dirbo 30,000 darbininkų, virų ir moterių. Dabar tuose pabrikuose darbas sustojo dėl per didelio pri-

dirbimo tavorų ir visi darbininkai likosi be darbo.

Chicago, Ill. Gelezies liejinyczios Illinois Steel Co. tapo įvestos maszinerijos iszczystijimui gelezies ir perliejimui į mažesnius szmotus, kur 250 darbininkų tapo paszalinėti nuo darbo.

— Anglija užpraszė 75,000 tonų anglių pas Pittsburg & Baltimore Coal Co.

— Maskolija užpraszė milijoną tonų anglių pas Pocahontas Coal Co. vakarinėje Virgijnioi.

Straiikas!

Virszininkai suvienytų kalnakasių Amerikoi (United Miners Workers) visokiu budu stengėsi iszvengti straiiko ir su kasyklų savininkais susitakinti geruoju, bet dovanai. Kapitalistai su visu atsisakė nuo tarybų ir nieko neliko kaip apgarsinti straiiką. Pradžia straiiko tapo nutęsta nuo 1 Rugšėjo iki 17 d. ir praėjusį panedėlį sustraikavo jau 112,000 kalnakasių, pavietuose Luzernės, Lackawannos, Susqueannos Schuylkill ir kituose. Tulose vietose, kaip antai Scrantone, Pittstone sustraikavo jau pėtnyczioje (14 d.) apie 30,000 kalnakasių. Kasyklų savininkai garsino, kad panedėlyje kasyklos dirbs, bet labai retas atėjo dirbti ir vakare tokie jau buvo persergėti.

Centraliszkos unijos prezidentas atvyko į Hazleton'ą, vadovauti straiike. Prasergėjo kalnakasius nekelti musztynių ir negirtauti. Jeigu darbininkai visi vienybėje laikysis, tai straiikas neilgai tęsis. Jeigu kompanijos pradėtu gabenti anglis isz minksztųjų kasyklų, tai laike 48 valandų sustraikuosę ir minksztųjų anglių kalnakasiai bei gelžkelių darbininkai, kurie gabena anglis. Taigi szeip ar teip kapitalistai turės piluintėliai iszpildyti darbininkų reikalavimus.

Hazletono kunigai buvo pasisiulę už tarpininkus ir ragino savo parapijonus nestraikuoti. Bet jų pasisiūlymo nepriėmė nei darbininkai nei kapitalistai. Neklausant kunigėlių, tarpininkystę apsiėmė arcivyskupas Ryan iš Philadelphios, gal greitai būti kasyklų savininkas. Vienok prez. Mitchell arcivyskupo tarpininkystės nepriėmė. P. Gompers prezidentas „American Federation of Labor“ ragino kalnakasius laikytis, o kapitalistai trumpiausiam laike išpildys jus reikalavimus. Kompanijos nusigando, kad straičiuoja netik unijonistai bet ir kompaniežni darbininkai ir net vaikai, ir jų melagystė, kad tik deszimta arba ketvirta dalis darbininkų nori straiikuoti, aiškiai pasirodė. Straiikieriams visi gyventojai prijauczia ir darbininkiskos organizacijos žada pagelbą suteikti reikale.

Isz Amerikos.

P a b ė g o
i s z S i b e r i j o s .

Neseniai atvyko į New Yorką broliai, Jonas ir Povilas, Serkovicziai, kurie pirm 3 metų tapo iszvaryti isz Petrapilės į Siberiją už prigulejimą prie politiszkių suokalbių. Budami nuvaryti prie siaurinio pajurio, kartą juodviem pasisekė užmuszti sargą ir naktyje pabėgti. Per ketures sanvaites kavojosi miszkuose ir paskui pasivogė valtį iszsiyrė ant jurių, kur po keletos dienų juos užtiko amerikonziskas žvejų laivas ir nugabeno juos į Alaską, isz kur paskui su kitu garlaiviu atplaukė į Seattle, Wash. ir dabar jau vieszi New Yorke.

G e r a s g y d y m a s .

Menominee, Mich. C. Outlette, 47 metų, turejo reumatizmą, ir norėdams jo nusikratyti, apsiėmė iszpildyti nepaprastą gydimo budą, kurį jam

Abelna skyriaus iszveizda žiurint isz pryszakio.

suteikė tuli naminiai daktarai. Paliepė jam užsikasti szlapiose smiltise iki kaklo, o reumatizmas dings. Outlette nuėjo su savo moteriszke į laukus, iszsikasė duobę ir paskui moteriszke jį apkasė iki kaklo smiltimis daliedama ir vandens pagal prirodijimą. Gydymas gal ir butų pasisekęs, kad ne policija, kuri iszgirdusi apie tai pasiskubino ligonį iszkasti. Ligonis dabar vos gyvas nuo per didelio suspaudimo žemės. Nuo reumatizmo butu iszgjijęs gal, bet butu ir gyvastį prikszęs.

L e n k ų t ė v y n a i n i s .

Ant užkvietimo lenkų „Związko“ atvyko Amerikon garsus rasztininkas ir tėvynainis, pulkaunykas Milkowski's, kuris po savo rasztais pasiraszydavo Teodor Jež. Jisai vedė lenkus priesz maskolius 1831 mete, paskui vėl turkus priesz maskolius Krimo karėje. Iki sziol jis gyveno Szveicarijoi. Atvykus jam Amerikon, lenkai jį iszkilmingai visur priima. Milkovski's turi per 70 metų.

Y p a t i s z k a s v a g i ų
s u g a v i m a s .

Poplar Bluff, Mo. farmerys Dakus negalėdams apginti savo dynių nuo vagių nei jų sugauti, apibarstė dynius su nuodais ir laike 2 dienų 9 vagys buvo jau numirę. Vagimis buvo 3 szejynų vaikai. Daktarai patvirtino, kad vaikai yra nunuodyti; farmerys tapo apskųstas už žudystę.

M e r g a i t ė i s z g e l b ė
j o t r u k i j .

Band Brook, N. J. 8 metų mergaitė Maria Santelle, iszgelbėjo keleivių trukį nuo nelaimės, pati netekdama abiejų rankų.

Vienoje vietoje pas tiltą darbininkai taisė gelzkelį ir neszdami sunkų balkį gelzkeiliu staiga iszgirdę lokomotyvos szvilpimą pametė tajį ant rėlių ir kožnas jieszkojo sau vietos. Mergaitė matydama pavojų balkį nusuko szalin, bet pati nęturėdama kur pasiszalinti nuo trukio, nubėgo ant tilto ir norėjo apsikabinusi balkį parokoti kol praeis trukis, ir ne

laime, vietoje balkio mergaitė apsikabino rėlę ir trukis su trynė abi rankas. Keleiviai savo iszgelbėtojai sumetė \$69,00. P a s e k m ė s v i e s u l o s .

Praėjusiame num. „Vienybės“ jau praneszėme apie nelaimę miesto Galveston ir apie linkės, Teksuose. Praėjus viesulai pasirodė baisiausias pavelslas iszpustyjimo. Namai nuneszti tai sugriauti ir tarp griuvėsių tai užmuszti, tai sužeisti žmonės vaitoja. Plėszikai susimanė pasiplėszti ir tuojaus pasileido rinkti nuo užmusztų žmonių ir sužeistų visokius vertesnius daiktus. Negalėdami numauti nuo pirsztų žiedų, nukirto su pirsztu, moterių lavonams ausis net nukando, kurios buvo su auskarais. Pas vieną plėsziką kieszniuje atrado net 23 pirsztus su žiedais. Kad užbėgti plėszimams, gubernatorius iszleido paliepiamą, kad visus plėszikus nuszauti ir 50 tapo tuojaus nuszauta ir apie 100 suaresztavota. Tapo nuszauti tie, kurie trusėsi apie lavonus ir pamatę ateinant žmones norėjo

pabėgti. Koks skaitlius yra užmusztų negalima dar sužinoti; vienok sprendžiama, kad sieks nuo 5 iki 8,000. Valant gatves ir griuvėsius vis randa mi lavonai. Kad paszalinti nuo puvanczių lavonų atsiradimą ligų, lavonus laidoja greičiausiu budu; įkemsza į žaką, pririsza akmenį ir su laivu veža į jures skandyti. Teip pa laidojo vienu kartu net 700 lavonų. Kad užbėgti pakilimui ligos vi okiose prirugusiose vietose pilamos negesintos kalkės. Valyme griuvėsių darbas eina be pertrukio ir darbininkams duodama pusėtinai degtinės atsigeriti, kad nesusibridintu nuo lavonų. Tapus sunaikinta vandens traukimo įtaisoms ir ledaunėms, atsirado stoka vandens ir ledo, dėlko daugelis žmonių numirė, apsilpo arba isz proto iszėjo. Iszkados pasidariusios iki sziodar neapskaityta, bet ji sieks apie 40 milijonų dol. Nelaimės isztikti reikalauja visokios pagalbos, kuri ir apsziaituomi tarpu suteikiama isz visų szalių.

N e l a i m ė s .

Philadelphijoi Baldvino lokomotyvų pabriuose eksplojavojai viena garo dūda; vienas darbininkas ant vietos nužarintas tapo ir 4 sunkiai apszutyti.

Pas Moundes, Ill. viena lokomotyva įvaziavo į keleivių trukį, kur 9 keleivius užmuszė o 6 sužeidė.

Netoli East Liverpool, Pa. ant gelzkelio Cleveland & Pittsburg iszlekė tavorinis trukis isz rėlių ir 9 vagonai nusivertė nuo rėlių. Vienas vagonas buvo su gazolinu ir eksplojavojai, nuo ko tapo sužeista 15 darbininkų, kurie ten taisė gelzkelį.

Isz St. Joseph, Mich. į Chicagą iszplaukė garlaivis „Lawrence“ su 50 žmonių, kurių ant ežero Michigan užtiko audra ir bene bus nuskendę, nes gar-

laivis neatplaukė į paskirtą vietą nei daug vėliaus.

U g n y s .

Cleveland, Ohio, name Red Cross Rink atsirado ugnis, nuo kurio užsiėmė ir aplikiniai namai. Iszkados pasidarė ant \$100,000.

Port Huron, Mich. sudegė firmos McMorrans Milling Co. didelis malunas ir eleveiteris. Iszkados pasidarė ant \$200,000.

Apie East Head ir Manomet, Mass. užsidedė iszdziuvę miszkai ir esant didžiam vėjui ugnis labai iszsiplatino; aplinkui gyvenanczių farmerių triobos teip-gi sudegė.

Norragouset Pier, R. I. sudegė visos pajurinės maudyklės ir vieszbucziai. Iszkados pasidarė ant \$500,000.

Sumazinto didumo ukiszki įrankiai; mapa padalinimo žemės, žemiaus mapos paveiksiai isz ukės, kaip ką žmonės dirba.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Scranton, Pa. Ant 14 d. czion tapė apgarsinta, kad kandidatas ant prezidento S. V. socialistų partijos, J. A. Maloney (isz Lynn, Mass.), pribuvo ir laikys kalbas. Todėl buvo parengti susirinkimai po plynu dangumi, vienas pas sudo butą ant rinkos, o kitas — Providence, prie ulyczios Market. Ant 7 vakare pas sudo butą susirinkę buvo į 3—5000 žmonių. Bet pasivėlinus Maloney atvaziuoti, kalbas czion angliszkas laikė J. Weiss, J. Burschel ir d-ras J. Szliupas. Potam kalbėtojai keliavo į Providence, kur pirmiaus kalbėjo J. Gray, ir d-ras J. Szliupas buvo pradėjęs kalbą, kaip pribuvo Maloney, ir todėl Szliupas pertraukė savo kal-

bą, o įvesdino Maloney. Taisai kalbėjo daugiau kaip adyną į kokią 800 žmonių apie žmonių, įpatingai darbininkų reikalus ir padėjimą.

Abeji susirinkimai gana gerai nusisekė, ir Scrantone niekados dar tiek apie Socializmą nebuvo kalbama, kaip sziandien. Rasi po valei vargszai ir nevargszai pradės susiprasti, ir panorės atsikratyti nuo draugijos siurbėlių — kapitalistų.

Thorp, Wis. Pabaigoje Ruggjuczio atsilankė czia isz Chicagos pp. Jauksztis ir Kunca; atlankė veik visus czia gyvenanczius lietuvius farmerius ant persitikrinimo, kaip jiems sekasi ant ukių ir pirko po gabalą žemės. Dabar lietuvių turinczių czia po žemės

szmotą yra 26; jie visi turi 2000 akrų žemės; darbininkų yra 16 — tie dirba miszkuose prie kompanijos.

Czionykszcziai lietuviai kalbina mane traukti mūsų brolius isz miestų, prikalbinėti apsigyventi ant žemės. Kas nori iszsiliuosuoti nuo bosų jungo, tegul perka farmas. Nusipirkęs žemės szmotą, ne reikalas nertiesi isz kailio ant dauginimo lobio bosams. Sziczia prekė žemės nuo \$8-12 už akrą ant iszmokesczio per penkis metus. Kas nori, tegul czia keliauja. Raszinėti ilgiaus ir kalbinti brolius prie lengvesnio ir pastovesnio užsiėmimo negu fabrikuose ir kastynėse darbai jau nusibodo, kadangi tas mažai naudos atgabena. Lietuviai bijosi perkeisti savo gyvenimą, o asz nežinau, kaip garsinti kitaip, kad atkreipti jų atydą, kur gali rasti geresnę be rupesczio ateitį. Agentai garsina nebutus daiktus ir jiems žmonelės tiki, asz to daryti nemoku ir ne noriu. Kas nori daugiaus apie farmas ir žemę mūsų aplinkinėse žinoti, raszykite laiszką ant žemiaus padėto antraszo, pridėkite ar vedęs ar ne, kaip senas, kaip didelė szeimyna ir kiek turi pinigų.

Adresas:

F. Mikolainis, Thorp, Wis.

Pittston, Pa. Pittstono priemiestyje, vadinamam Stomerville arba Exeter boro buvo unijonistų kalnakasių susirinkimas, kur buvo suėję lietuviai, lenkai, slovakai ir italai. Tarpe susirinkusių atsirado ir vienas judoszius, lietuvis, ir įsidrasinęs su perdėtiniais atsisėdo ant platformos ir likosi neužtėmytas. Tas judoszius pirm poros dienų buvo neva policijantu Stomerville, ir teipgi sanarys szventotojo klubo. Pradėjus susirinkimą tapo perskaitytas unijos prezidento laiszkas anglizskai, paskiaus persakyta

lenkizskai ir tt. ir nuo vieno lenko tasai judoszius tapo perstatytas persakyti lietuviszkai. Perpasakojęs lietuviszkai pradėjo jis niekinti uniją, girdi „kam mums reikia tų organizacijų, mes ir be jų galime apsieiti. Jos mus tiktai vilioja ir pinigūs isztraukia“ nuo ko pakilo ermyderis salėje. Perdėtinis nesuprasdamas jo kalbos susirinkusius nuramdė ir liepė toliaus kalbėti, kuriam tik pradėjus vėl kilo ermyderis. Tada lietuviszko skyriaus sekretorius kalbėtoją nukvietė nuo platformos ir anas kuogreicziausiai muko laukan. Iszėjęs susirado draugus ir spendžia sekretoriui atkersztyti. Tai kokių aklų žmonių randasi, vienok tokie tarp mūsų neilgai maiszysis.

Unijonistas.

Windber, Pa. Kad kitur lietuviai turi sau kunigėlius, tai kodėl mes neturime? Kad tik dar pora tuzinų lietuvių atsirastu, ypatingai moterių, tai ir mes bažnyčią su kunigu įgytumėm. Mat lietuvių pirmasis darbas pasitiekti kunigą ir bažnyčią. Dabar czion yra į 30 szeimynų lietuvių ir apie 100 pavienių, tai kunigėlių vargu iszmaitytumėm. Dabar mus su dvasizskais reikalais aprupina kun. Sutkaitis isz Pittsburgo.

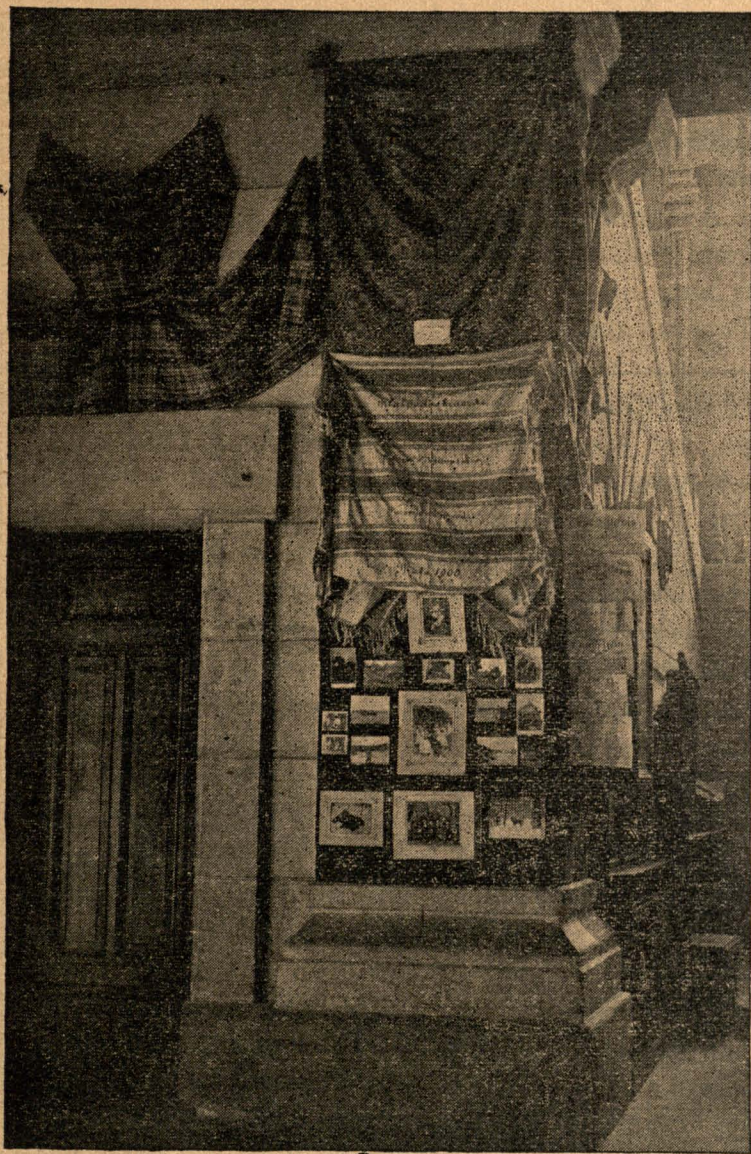
Darbai czion eina vidutinei, bet isz kitur atvykusiam darbą gauti sunku.

A. Nagrodskis.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Gilberton, Pa. Vietinė T. M. D. kuopa ant susirinkimo 9 Rugsėjo nutarė: Paaukauti nors nashlės pinigėlių ant paminklo Dr. V. Kudirkos, kuris pirmasis pagyrė ir rasztais suszelpė T. M. draugystę, ir kuris yra užsipelnęs ant amžinos atminties kaip nenuoalsus

Prūsų Lietuvos iszdarbiai, ukiszki paveikslai ir laikraszcziai su gotiszkomis raidėms.

darbininkas tautiszkuose reikalauose, ir yra vienu isz kankintinių už lietuvisztę. Dėlto mūsų kuopa nutarė bent kiek paaukauti ant paminklo, bet dėl mažo skaitliaus susirinkusių kuopos draugų, liko palikta ant sekanczio susirinkimo.

Vyriausybei į centr. komitetą ant sekretoriaus perstatė p. Ilguną, isz Gilberton, Pa. vietinės kuopos sanarį. Kandidatą ant prezidento atidėjo ant kitų kuopų perstatymo, už kurį paduosim balsą ant sekanczio susirinkimo.

Kuopos vyriausybė.

Glen Lyon, Pa. Linksma praneszti, kad pas mus nors mažas burelis lietuvių yra, vienok jie neatsilieka nuo abelnų tautos ir tėvynės reikalų. Teip Rugsėjo 9 dieną susitvėrė T. M. D. kuopa ir nors

isz karto nedaug draugų prisiraszė, vienok turim lukestį, kad mūsų kuopa ateitėje pasididins.

Antrą T. M. D. kuopos susirinkimą laikysime 23 Rugsėjo, ant kurio užkviečiame visus brolius lietuvis ateiti ir prisiraszti. Kuopos rasztininkas

J. A. L.

Newark, N. J. Kuopa T. M. D. ant susirinkimo 9 Rugsėjo nutarė rinkti į centr. komitetą szituos tautiecius: Prezidentu p. V. Daukszį isz Gilberton, Pa., sekretorium V. Amrozeviczių isz Newark, N. J., A. Olszevskį kasierium, N. Olszinską knygiu.

Į literatizzką komitetą: Dr. J. Szliupą, p. A. Lalį ir p. Szerną, „Lietuvos“ redaktorių. *Kuopos rasztininkas.*

New Britain, Conn. Vietinė kuopa T. M. D. ant susirinkimo 26 Rugsėjo nutarė rinkti į centralizką komitetą szias ypatas: p. V. Daukszj prez., p. A. Ilguną raszt., p. A. Olszevskj kasierium, p. N. Olszinską knygiu.

Kuopos rasztininkas.

Waterbury, Conn. T. M. D. kuopa ant susirinkimo 3 Rugsėjo nutarė balsuoti ant szijų ypatų: p. V. Daukszj isz Gilberton, Pa. prezidentu. Ant sekretoriaus p. Damijonaitį, senąjį sekretorių, ir nors jis atsisakė nuo tolesnio partarnavimo T. M. D. vienok pasitikime kad p. D. ir vėl apsiims pasidarbuoti dėl draugystės gero. Dėl didesnio pažadinimo tolesniame darbavimuisi ant tos dirvos, skiriame jam algos \$12,00 ant metų. Tą darome vien dėlto, kad neatrاندame kito sanario draugystėje, kuris turėtų teip didį pamėgimą aukautį savo darbą ant naudos draugystės. Kitus sanarius centr. kom. perstatome tuo paczius: A. Olszevskj kasierium po \$500 kaucijos ir N. Olszinską — knygiu.

Teipgi mūsų kuopa užmano, kad draugystės organu priimti „Lietuvą“ vietoje „Vienybės“. Kas norėtų žinoti priežastį szito užmanymo, tegul pasiklausia centr. sekr. p. M. Damijonaičio. Kuopos rasztininkas.

Jonas Žemantauckas.

Nashua, N. H. Mūsų T. M. D. kuopa ant susirinkimo 9 Rugsėjo pastatė kandidatus ant centr. kom. ir balsuoja: Dr. J. Szliupą prezidentu, J. Naujoką isz Brooklyn, N. Y. sekretorium, A. Olszevskj kasierium, N. Olszinską knygiu.

Kuopos raszt.

A. Ramanauckas.

Skriaudžiamu tautu reikaluose.

1885 ir 1886 m. mūsų tau-

tietis, p. Szernas, savo straipsniuose, tilpusiuose „Liet. Bal-se“, nesykį yra nurodęs ant reikalingumo susižinoti tautoms, gyvenanczioms po jungu Maskolijos, jeigu tos tautos — Suomia, Igauniai, Latviai, Lenkai, Baltarusiai, Mažarusiai, Czerkesai ir t.t. — nori atsivaduoti nuo priespaudos Maskolizskojo meszkino. Toji idėja, nors labai kiltą ir praktiszka, iksziuolaik nebuvo radusi atgarsulio tarpe susėdiszkųjų tautų, o rasi nei Lietuvių.

Neseniai teko man buti Rusinų susirinkime Olyphante, Pa., kur susiėję buvo į kruvą keletas prakilnių Rusinų, Czekų, Lenkų ir Lietuvių. Apsznekant padėjimą prispaustų tautų, kn. Podhoreckij isz Jersey City padavė įneszimą, kad velytina butu prispaustoms tautoms sueiti į artesnę pažintį dėl apgynimo savo savbutybės. Tai buvo gera proga užmanymą p. Szerno placziaus apsznekėti. Esantiejie susirinkime nutarė, kad verta butu angliszkoje kalboje iszleisdinėti laikrasztį (ant pavyzdžio „Free Russia“), kur kožna tauta, norinti dalyvauti tame dalyke, turėtų dėl savęs paskirtą vietą ant apsznekėjimo savo skriaudų ir persekiojimų. Idant tas dalykas įvyktu, reikėtų, kad kožna tauta prisidėtu su pinigais prie iszdavimo laikraszczio, o taip gi paskirtu komitetą dėl rėdymo savos dalies straipsnių. Tautų komitetai turėtų savo tarpe susižinoti, ir tokiu budu jie visi pastotu, taip sakant, reprezentantais savo tautos akyvaizdoje svieta, budami podraug redaktorais užmanyto laikraszczio.

Kn. Podhoreckiui buvo pavesta parasztyti į „Svododa“ (Olyphant, Pa.) atsizsiaukimą tame reikale; bet jį užvadavo kn. Ardan, kurs patalpino straipsnį po antraszu „Gromada velikij czoloviek“ No. 34, kurį czion perguldęs lietuviszkai paduodu žodis į žodį:

„Žinomą yra dalyku, kad nevien Rusinai, bet taip pat Lietuviai, Lenkai, Suomia (Finnai), Czekai ir tulos kitos tautos nevaldymieraujanczioms, o gyvenanczioms Austro-Vengrijoje, Maskolijoje ir Vokietijoje, pastatė savbutybę savo tautų jau seniai ant pirmo pliano. Žinoma yra taip-gi tai, kad savbutybę nei viena isz szitų tautų savomis spēkomis iszkovoti dėl savęs neįstengia, bet kad todėl reikia vienybės ir kuopinio darbsztumo visų szitų nevaldimieraujanczių tautų, savytarpinio susipratimo, nusilenkimo ir nepailstancziotriuso. Tokios vienybės, iksziuolaik, tarpe tų tautų Europoje dar nėra, bet turėtų buti, jeigu tos tautos kuomet nors turi pastoti savistoviomis. Pradžią tokiai vienybei galima butų padaryti czion Amerikoje, o tai per įsteigimą kuopinio komiteto, kuriame kožna isz virszui minėtų tautų turėtų nors po vieną savo vietininką. Tasai komitetas iszleistu už kuopinius pinigus pagal iszsigalėjimą neperijodiszkus, arba ir perijodiszkus rasztus, vienoje ar dviejose isz svetimų kalbų. Tuose iszdavimuose turėtu tilpti žinios apie kovą už savbutybę pavienių tautų, o taip-gi apie anų skriaudas, kencziamas ar tai nuo tam tikrų vyriausybių, ar tai nuo kitų nevaldymieraujanczių tautų. Szitie iszdavimai turėtu buti iszsiuntinėjami apszvietiems ir įtekmingiems žmonėms kaip czion, taip ir Europoje, idant jie įgytu aiskų supratimą apie reikalus, kurie labai tankiai nepamato dienišės szviesos, o jeigu ir esti garsinami, bei iszkraipytame, melagingame pavidale.

„Tacziaus svarbiausia užduote minėto komiteto turėtu buti rupintiesi visokiais budais apie susiartinimą ir apie sutiklų bei teisingą pasiėlgimą vienu nevaldymieraujanczių tautų ties kitomis.

„Mes labai pasidžiaugtume, jeigu mūsų žodžiai nepasiliktu balsu dejuojanczioms girišje, bet jeigu vietininkai visų nevaldymieraujanczių tautų, kurios iszėjo isz Vokietijos, Austro-Vengrijos ir Maskolijos, o dabar gyvena valnoje žiamėje ir trokszta nepriegulmės savos tautos jos tam tikruose ethnographiszskouse rubeziuose, padumotu apie szitą dalyką, paduotu jį ant apszvartymo į savus laikraszczius ir galiaus suszauktu seimą, aprinktu komitetą ir pradėtu užmanytaį iszdavinėjimą, ir imtusi už darbo, koks augszcziaus tapė paženklintas, o kurį ans seimas dar tikrius apsklembtu.

„Tai butu pastumėjimu į tolygų darbą tėvynės žmonių, o mes, Rusinai, imdami veiklų dalyvumą tame dalyke netikėtai ką prisidėtume prie subrolinimo prispaustų tautų, darbo taip dabar reikalingo, ale rasi pridėtumėme nors vieną plytelę prie rentinio savistovios Ukraino-Rusijos“.

Tai yra svarbi lieta, ir tikiu, kad mūsų visuomenė nepasigailės isztarti savo nuomonę apie tą kiltą užmanymą. Mes seniai skundžiamėsi, neturį rasztų svetimose kalbose apie tautiečių vargus; dabar yra proga juos įgyti ir paplatinti, ir tokiu budu apskelbti svietui, juog Lietuva, nors pasmerkta nuo žiamlapių, gyvena szirdyse žmonių ir turi ganėtinai gyvastinės spēkos ant kovojimo už savo savistovumą. Mes svetimų krasztų neįtroksztame, bet Lietuvos reikalaujame dėl Lietuvių, valnos, apszviestos, pasitunczioms, kulturiszkos. Pakelkime todėl savo balsą prieszterionus, ir susidėję su susėdais mėginkime Lietuvą atvalninti nuo svetimo jungo! Alpdami, padusę nuo vargų ir priespaudos, priszaukkime savo tautos neprieteliams: Lietuva turi gyvuoti, iki Lietuviai gyvi tebėsa. J. Szliupas.

Isz Japonijos.

Liepos 13 dieną su kariszkū laivu „Indiana“ iszplaukėme isz Manilos į Kinus pasiėmę naujas szaudykles ir po 200 kulku kiekvienas kareivis. Priegtam paėmė 15 kanuolių, 50 arklių, viso 1200 kareivių ir 1,000,000 szuvių apgynimui turbūt krikščioniszkio tikėjimo Kinuose, isz kur gyventojai pradėjo vyti laukan arba visai žudyti krikščioniszkus pragobėlius. Ar laisvę, ar tikėjimą norint kam įbrukti, tai jau be kanuolių nei nepradėk. Tai gadynė! o asz tam padėdu. Ką darysi; kur sėdi, ten ir giedok. Asz beplatin-damas tarp pilipiniezių laisvę pasidariau jau beveik toks juodas, kaip ir pilipinietis, ir 25 svarus jau tapau lengvesnis. Dabar žiūrėsiu kaip Kinuose seksis, gal neužmusz. Apart visko vienok mą patinka kelionės, nors pamatau įvairių daiktų ant sviato.

Liepos 20 d. nuplaukėme į Nagasaki'o uostą ir gavome daleidimą iszeiti į miestą apsidairyti. Asz tuojaus pasiėmiau japonietį, kuris mane su laiveliu iszkėlė ant sausumos. Ant pirmos gatvės radau kelis didelius vieszbuczius, pacztą, banką ir keletą geszeftmacherių žydų isz Maskolijos. Toliaus žiūrau ir netikiu sau, ogi su žmonėms važinėja. Isz pradžios pamislįjau, kad tik bagocziams vale su žmonėms važinėti, bet paskiau patyriau, kad Japonijoi gal kiekviens važinėti su žmogum, kas gal užmokėti pusasztunto cento už valandą. Kas szalis, tai vis kitoks budas. Nagasaki'je yra daug didžturczių isz Europos ir Amerikos, daugiausiai žydai, nes esanti laisva pirklystė, ir pirkliauti gali kiekvienas, kas tik tur norą ir pinigų, nereikalaudams urė diszkų daleidimų nei ukėsytės. Žmonės darbininkai czion labai pigus ir dirba vietoje

arklių. Turtingesni vietoje arklių laikosi porą žmonių; sako, kad su arkliu daug gaiszaties yra; szerk jį, valyk ir paskui dar pavagia arba nu-gaiszta. O žmogui to nereik ir jį nieks nevogs. Toliaus isz miesto kalnuose yra labai puikių rumų, isz akmenų ar plytų, keliai labai geri, apso-dyti medeliais, panasziais į mirtas (toki jų lapai). Czion pra statomos dvi katalikiszkos bažnyczios ir viena maskoliszka isz grustinių akmenų su cimentu. Tos bažnyczios yra statomos isz aukų ant misijų; teipgi mokykla ir rumai misi-jonieriams gyventi. Asz pasiėmiau du japonieziu (nes viens priesz kalną nepaveža) kad mane užveztų ant kalno pas tais bažnyczias, kur radau daugybę kunigėlių visokio pa-vidalo: baltų kaip karvelių, juodų kaip varnų ir ilgaplaukių kaip popų. Už apžiurėjimą misijonieriszkos stacijos reik užmokėti kelis penus. Asz savo arklia-žmonėms užmokė-jau net 80 ct. Vežimukas kaip tik dėl vieno sėdėti. Darbininkų gyvenimai teip prasti, kad rodosi jau prastesnių negal buti ir darbininkai dirba gyvuolių vietoje už 3 sen'us (1½ cento) ant valandos. Japoniecziai tai kaip ir lietuviai, pamislyjau. Visoki pirkliai, tūi daugiausiai žydai, amatninkai vėl visokie atėjūnai. Jie patys niekuomi neužsiima apart sunkių darbų už dyką ir dar su jeis važinėja. Pilipiniecziai teipgi sunkiai dirba, bet važiuja jau su jaučiu, sunkius daiktus vežioja net su dviem ar trimis jaucziais, o japoniecziai vis pats traukia, lengvą ar sunkų vežimą. Niekur dar nemacziau teip sunkiai dirbant moteris; dirba jos sunkiausiai vyrų darbus. Japoniecziai, vyrai, dabar yra veik visi paszaukti karėn ir moters užima jų vietą darbe. Moters su pikiu kerta griovį szale gatvės, kitos su spatais

kasa, užkrauja ir iszkrauja uoste laivus, nesza ant kupros plytas, akmenis ir tt. prie statomų namų ant 5 ir daugiau augsztų. Kas ypatingiausia, tarp dirbanczių moterių macziau net sunkiose dienose esanczias ir tai jau arti sugriuvimo.

Gėrymai Nagasaki yra labai brangus; alaus plėczkutė net 30 ct., už kurią Maniloje mokėjau tik 15 ct. Japoniecziai turi tokio vyno isz ryžių, kurio pusė stuopos kasztuoja 10 ct. Pietus gaunami už 50, 25 ir 15 ct. Valgytuves laiko žydai.

Musų laivas paėmęs daugiaus anglių ir vandens 23 d. Liepos iszplaukė į Geltonaisis jures, bet vanduo toks pilkas kaip ir visose jurėse. Apsistosime Kinų pakrantėje, Takų, ir kaip eisis Kinuose, paraszysiu paskiaus.

A. Sujeta.

Naujos knygos.

Kun. A. Burbos Prozaiszki rasztai. Naujas perspaudinimas. Kasztais kun. A. M. Miluko. Shenandoah, Pa. V. J. Stagaro spaus-tuvėje 1900 m. Puslapių 156.

Visos apysakos szitoje knygoje patilpę yra pirmiaus jau spaudintos „Vienybėje“ ir „Valtyje“. Apysakos czion verstas isz latviszkos kalbo tai originaliszkai paraszytos kun. A. Burbos. Iszleistojas žada iszleisti kun. Burbos visus prozaiszkus rasztus 3 kny-gose. Skaitytojams rodyjame pasirupinti szią knygą.

Olga Liubatovicziutė, vaizdelis isz gyvenimo nichilistų. Raszinys M. Stepniako. Isz maskoliszkos kalbos vertė Stasis Kirvis. Iszleido J. Laukis. Chicago, Ill. Puslapių 40.

Szitoje knygelėje yra apraszta sanlygos maskoliszkų nichilistų Peterburge, kaip jie slaptais ženklais susizino, apgauna policiją, kuri vėl turi

slaptus ženklus gaudyme jų, tai vėl iszsprudimas isz policijos nagų ir isz Siberijos. Knygutė verta perskaitymo.

Isz visur.

Caras ketino aplankyti Paryžiaus parodą szitame mėnesyje, bet dėlei pasikėsinimo anarchistų, dabar jau atsisakė nuo aplankymo parodos.

Anglija, vokiszkoms laivų kompanijoms užmokėjo 1,750,000 markių už laikymą sulai-vų „Bundesrath“, „Herzog“ ir „General“ pietinėje Aprikoje. Anglija sulaike ir iszkrėtė tuos laivus, tikėdama rasti siuntinių burams priesz ang-lus.

Paryžiuje, 5 Rugsėjo prasi-dėjo tarptautiszkas moterių kongresas ir truko 4 dienas. Apkalbėta tapo: 1. Ekonomszka pusė moterių darbo (už-laikymas, darbo laikas ir sveikata). 2. Dora (lygiai dėl vyrų kaip ir moterių isznaikinant valdzios daleistus paleistuvys-tės namus). 3. Auginimas vaikų. 4. Apsivedimo įstatymai. 5. Lygios moterių tiesos su vyrais ir laisvas užsiėmimas visokiose profesijose ir moksle.

Meksikoi per 30 mylių į pietryczius nuo seno vulkano Colima, atsirado naujas vulkanas, kuriam pradėjus degti ir lietis lavai upeliais žemyn, gyventojai iszsigandę viską paliko ir pabėgo. Mokslin-cziai vienok tvirtina, kad tasai vulkanas tuoj pradės apgesti.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo draugo Ignaco Balniaus isz kaimo Kultaiczių ir Laurino Puidoko isz kaimo Sereikų, abudu Ligumų valsecziaus, Szaulių pavieto, Kauno gubernijos. Teiksis atsiszaukti ant szito adreso:

Jurgis Juozapaitis

Box 617

Torrington, Conn.

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIADIEN.

PARASĖ
JONAS SLIUPAS, M. D.

(Tąsa)

amžiaus; bet turi mokėti skaityti ir rašyti ir turi būti keliavęs ant laivo. Už mokslą jurinėse mokslainėse nereikia mokėti jokios mokes ties. Mokslo laikmetis nėra nuteiktas. Norintis vadauti tolkeliaujančius ar pajurinius laivus, turi pirma išduoti egzameną paskirtuose moksluose ir turi gauti diplomą su laipsniu škyperio ar styrininko. Ekzamenai atliekami yra prieš įpatingas kvotimo komisijas, kurios randasi uostiniuose miestuose. Komisija susideda iš karės laivyno viršininko, vietinės gymnazijos ar kitos mokslainės matėmatikos mokytojo, vietinio jurinės mokslainės mokytojo, dviejų pirklių ir laivų savininkų ir dviejų škyperių. Ekzamenai laikomi tokia me laike, kada keliavimas ant jurių dar nėra prasidėjęs. Kiek turi žinoti škyperis, kiek styrininkas, ant to yra nutarimai įpatingose programose: bet norintis gauti tuos laipsnius, turi mažiausiai būti 21 metų senas. Apart to, duodantis egzameną ant styrininko pajuriuose, turi būti keliavęs ant jurių nors 16 mėnesių, ant tolkeliaujančio styrininko — nors 24 mėnesius, o jeigu kas nori gauti laipsnį škyperio, tas turi būti keliavęs amate tolkeliaujančio styrininko nors 12 mėnesių. Žinoma, tie, kurie prieš išėjimą įstatymų 1867 m., buvo styrininkais ar škyperiais, tiems ir toliaus valė tuos urėdus palaikyti, nors nebutu egzamenuoti buvę.

Jureivių tiesos yra šitokios: tie, kurie gavę yra diplomus kaip škyperiai ar styrininkai, gauna nuo vietinės valdžios pašportą ant nenuteikto laiko ir atvalninti yra nuo karės tarnystos ir pagasto ar miesto mokesčių, pakol jie tarnauja ant pirklybos laivų. Bet kas atstoja nuo jureivystės be žiuromų priezasčių pirm 50 metų amžiaus, tas pražudo savo tiesas ir perkeltas tampa atgal į pirmykštį stovį bei pašpartą ant nenuteikto laiko atima nuo jo.

Ant šitokių pamatų tapė atverta Vidziamyje, apart Ainašių, dar viena ir Kurše 7 naujos jurinės mokslainės. Visų šitų mokslainių, lyginai kaip pačių įstatymų apie jurines mokslaines, motyna yra Ainašių jurinė mokslainė įsteigta Valdemaro rupesčiu 1864 m., kuri iki šiuolaik jima pirmą vietą tarp Latvių jurinių mokslainių. Čion mokytoju buvo jureivis, Svedas iš gimimo, C. Dahl's (g. 1834 m. Révalyje) ir jam Latvių jureiviai pasiliks dėkingi už didelį, nors mažai apmokėtą triusą. Valdžia 1879 m. pakėle ją į 3-kliasinę jurinę mokslainę, paskyrė jai augštesnio jurinių mokslainių skyriaus tiesas, ir kasmet duoda 2000 rubl. pagelbos. Iki 1893 m. mokytojas Dahls dalinosi mokslainės vargais ir linksmybėmis, iki rudeniop 1893 m. jis tapė perkeltas į Liepoją. Nuo 1864 m. iki 1890 m. Ainašiuose mokėsi yra 700 mokytinių. Dabar mokosi kasziem maž-daug po 100 mokytinių, kurių $\frac{2}{3}$ Latviai ir $\frac{1}{3}$ Igauniai.

Kurše tapė atidarytos šitos mokslainės: Ventpyleje 1870 m., ir taip-gi tą patį metą Dundagoje (Gipkoje) bei Jokubštadte palei Dauguvą, bet tą jau vėl uždare į 3 metus vėliaus

del trukumo mokytinių ir suvienijo su Ventpylės jurine mokslaine, kuri nuo šio sykio pastojo 3-kliasine mokslaine su trečio jurinių mokslainių skyriaus tiesomis ir gauna pašalpos 3000 rubl. nuo valdžios. 1872 m. įsteigė naujas jurines mokslaines Lejas-zieme (Felixberg) ir Ušavoje, 1873 m. Lub-Eserėje (Rojoje) ir 1875 m. Engurėje bei Palangoje; čion ponas dovanojo vieno kiemo žiamę ir 600 rubl. dėl pastatymo namo. Be to 1876 m. Vidziamyje atvėrė antrą jurinę mokslainę Mangaliuose prie Dauguvos ištakos. Bet Ušavoje ir Palangoje pasekmė mokslainių buvo menka, mokytinių skaitlius mažas, ir todėl valdžia jas liepė uždaryti jau 1890 ir 1891 m. Vieną perkėlė į Arensburgą, o kitą suvienijo su Mangalių jurine mokslaine, nuo kurio tai laiko Mangaliuose yra 3-kliasinė jurinė mokslainė.

Akyva yra patėmyti, kad iš Lyvų, kurių užsilikęs yra mažas pulkelis tarp Ventpylės ir Kolkos salavos, užtinkame ir šiadien tulą smurtų jureivį, ir Dundagos jurinėje mokslainėje mets į metą mokosi po 10-20 Lyvų.

Stai skaitliai mokytinių iš visų minėtų jurinių mokslainių, nuo Ainašių iki Palangai. Nuo mokslainių įsteigimo 1844 m. iki 1893 m. mokėsi Vidziamio bei Kuršo 11 jurinėse mokslainėse iš viso per 2000 mokytinių. Ekzamenus atliko — 605 kaip tolkeliaujanti škyperiai (kapitonai), 1122 — tolkel. styrininkai ir 780 — pajurių styrininkai. Nedyvas už tatau, kad šiadien randame Latvius laivų kapitonais netik Baltijoje, bet ant Juodųjų marių ir ant Volgos upės!

Baltijos (žiamionių) laivininkystės draugystės prasidėjo taip-gi Valdemarui skatijant ir raginant Latvius bei Igaunius dėtiesi į kruvą dėl nuveikimo didesnių jureivystėje dalykų ir didesnių pelnų. Tarp 1880-82 m. Baltijoje susitvėrė 3 laivininkystės draugystės, kurios surinko į 450,000 rubl. kapitolo, ir tai buvo iš didesnės dalies Baltijos žiamionių Latvių bei Igaunių piningai. Tačiau pasekmė tų darbų yra bėdinga. Dvi draugystės jau baigė savo gyvatą, ir draugai jų pralošė apie $\frac{2}{3}$ savo kapitolo; tik „Austra“ triusėsi toliaus, tačiau ir ji yra netekusi daugiaus negu pusės savo kapitolo. Draugysčių nelaimė buvo ta, kad prie jų styro nestovėjo lietą išmananti ir ištikimi vyrai; jų vadovai ir darbų vedėjai buvo pirkliai ar advokatsai ar žiamkuopiai, kurie apie jureivystę ir laivininkystę nėko ar mažai teišmanė ir daugysyk darė klaidas, kurios draugystei kenkė; kiti vėl valdonai draugysčių gavo didesnį ištikėjimą negu jie ant to buvo užsipelnę. Jurmalninkų ir jureivių labai mažai prie draugysčių teprisidėjo, nės gyveno toli nuo Rygos ar Révalio, kur buvo centrai „Austros“ ir „Lindos“. Prieg tam tokios draugystės juk tai dar naujiena, ir sunku buvo tvarką jose užvesti.

Igauniai, raginami Valdemaro, jau 1879 m. ėmė dėti piningus, ir veikia išdygo „Linda“, kurios valdžia buvo Révalyje. Už pirmsėdį išrinko tulą tautos mokytoją, žmogų „guodotina, bet nesuprantantį“ jureivystės lietų. Pirmą laivą, 468 tonų didelį, pirko Svedijoje už 38,000 rubl., nors pati draugystė butu įstengusi tokį pasistatyti už pusę tos prekė. Kapitonu to laivo buvo Svedas, kurs nelabai atbojo ant draugystės velyjimų. Tačiau kad kelionė į Philadelphiją ir atgal gerai nusisekė ir atnešė laivui pelno į 7618 rubl., žmonės ėmė grus tiesi į draugystę, ir trumpame laike sudėjo daugiaus kaip 150,000 rubl. kapitolo. Bet prasidėjo trotas. Taip-gi mažai

pelne ar antras laivas, 184 lastų didelis, pirktas Liepojuje už 12–13,000 rubl., bet jau senas. Draugystė, pamačiusi klaidas, apkaltino pirmsėdį, ir kitą į jo vietą aprinko; tačiau reikalai tapė suraizgyti. Valdžia draugystės neprileidė prie darbo žmonių, išmanančių lietą, ir manydama, kad laivininkystė neapsimoka, ėmė piningus sunaudoti dėl pirklybos: už draugystės piningus pastatė Rėvalyje špykerius (klėtis) ir pirkė Tėrbatoje namus, iš ko įdėtasai kapitolas neatnešė reikalaujamo nušimčių. Jaukos mets nuo meto didinosi. Naują direktorių ir darbų vedėją įkėlė, bet lieta nepasigerino. Kilo ginčai tarp sąnarių valdžios: valdžios vedėjas gyrėsi 1890 m. kad abu laivu nuo 1887 m. iš kruvos pelnę į 30,000 rubl., kurių jis negalėjęs išmokėti kaipo dividendą, kada gi reikia išmokėti draugystės pralošas, kurios iki 1887 m. išnešė į 64,317 rubl.; o antrasai direktorius apšaukia tą pelno pagarsinimą už neteisingą ir už „baisų draugystės grobimą“. Negalint tvarkos gauti, reikėjo draugystei darbus baigti ir gelbėti kapitolą, kiek dar buvo išgelbima; bet ir tam tuli sąnariai prieštaravo, ir galiaus 1893 m. draugystė dingo. Iš 180,000 rublių sudėtų prisiėjo labai daug patrotyti. Namai Tėrbatoje, pirkti už 50,000 rubl., tapė parduoti už 15,000 rubl. Laivą pirktą už 38,000 rubl., „Austra“ nupirko už 6,500 rubl.

Tapi gi Dundagoje atsigarsėjo Valdemaro balsas, ir 1881 m. susitvėrė „Dundagos laivininkystės draugystė“; iš pradžių, buvo 24 sąnariai su 6,750 rubl. kapitolu. Statutus parašė vietiname pagaste, ir tarėsi valdžiai duoti ant apsvartymo, kad bus susirinkę 250,000 rubl. kapitolo. Bet ir tos draugystės amžius buvo pilnas bėdų. Nors draugystė gyvavo artymais Ventpylės uosto, draugystei truko supratingų jureivių, ko butinai reikia dėl tolkeliaujančios laivininkystės. Visi įsteigtojai ir lietos vedėjai buvo žiamkuopiais, kuriuos laivininkystė buvo nepažįstama; juk net pajurių laivininkai prie jų neprisidėjo. Pirmą laivą, 268 tonų didelį, pirkė Anglijoje už 6,750 rublių. Pirmą metą rods laivas atnešė 30% gryno pelno. Todėl jau ateinantį metą pristoję 41 naujų sąnarių su 14,400 rubl. ir tuojaus pripirko 3 laivus už 18,000 rubl. Bet 1882 m. buvo dėl draugystės nepalaimingas: visi laivai keliaudami atnešė pralošą gale metų į 3,784 rubl. Nuo to laiko tik 2 nauju sąnariu prisidėjo, taip juog 1885 m. buvo sąnarių iš viso 67 su 24,980 rubl. kapitolu. 1883 ir 84 m. draugystei nuo visų 4 laivų liko pelno tik 5,000 rubl., ir kilo nepasitikėjimas ant laivų vadų. Ant nelaimės 1885 m. tulas Italijos laivas užgavo draugystės brangiausiajį laivą, kurs tuojuo nuskeno. Laivas nebuvo apsergėtas, ir trotas draugystei buvo didelis. Tad draugystė 1886 m. nutarė laivus parduoti, ir tai darydama gavo atgal tik 30% nuo įmokėto kapitolo.

1882 m. Ventpylėje tapė įkurta draugystė „Kurseme“ iš 29 sąnarių su 4,505 rubl. Vėliaus dar prisidėjo 13 sąnarių su 620 rubl. Su teip mažu kapitolu nebuvo kas veikti. Tad laivų kapitonai iš Liepojaus prisidėjo su 70,000 rubl., pasitikėdami Ventpylėje rasti geresnes sąlygas dėl laivininkystės, negu Liepojuje. Bet tur-but draugystė dingo pirma negu ji pradėjo savo darbštumą.

Iš visų draugysčių Valdemarui labiausiai rūpėjo „Austra“, kurios užduote yra „triustis sav ir tėvynei, sąnariams ir Latvių jureiviams ant naudos, glamonėti laivų statymą, mūsų jūrmalėse ir mūsų jureivių tolesnis išsiplėtojimas“. „Austra“ tapė įsteigta 1882 m., ir turėjo 314 sąnarių su 35,554 rubl. 77

kap. kapitolo. Sąnariais buvo iš didesnės dalies miesčionys ir laukininkai, kurie negyveno jūrmalėse. Sąnariai gavo už pirmą pusmetį 10% ir antramet už visą metą 17% dividendos. Antrame mete pristoję 546 sąnariai su daugiau kaip 78,000 rubl. Sąnarių skaitlius augo, ir 1886 m. buvo sąnarių į 1,300, kurie buvo įmokėję į 223,500 rubl. Bet čion jau ėmė tuli sąnariai savo akcijas pardavinėti, matydami, kad draugystės stovis nėra ištikimas.

Valdžia draugystės nuo jos įsteigimo buvo Rygoje; ji susidėjo iš 18 sąnarių, kurie susirinkdavo vienas ant mėnesio. Iš tarpo tos dumos sąnarių buvo renkami pirmsėdis ir darbų vedėjas. Tačiau anot Valdemaro, „Austra“ valdė iš pradžių „Rygėnų dvasė“, beje miesčionių, mažiaus pačėdžių už žiamkuopius. Pirmsėdžiais yra tankiausiai buvę advokatai, vyrai rods guodotini, bet nesuprantanti jureivystės. Darbų vedėjas turi susirašinėti su konsuliais ir mekleriais, peržiūrėti laivų darbštumą, kapitonų įėjimus ir išdavimus, ir išduoti dumai rokundą iš laivų įėjimų ir išdavimų. Pirmu darbų vedėju buvo pirklys B., kurs atsitraukdamas nuo urėdo pareikalavo nuo draugystės 11,000 rubl., kuriuos jis sakėsi išleidęs dėl draugystės reikalų, ir kad nebuvo kvitų, draugystei nemokant, pakilo prova sude. Kapitonai gauna augštas algas. Ir veikaluose visur matomas yra paviršutiniškumas. Metinės rokundos nėra pilnos nei aiškios; taip gi tikras draugystės mantos stovis nėra skaidriai parodomas. Todėl daugumas sąnarių mąsto, kad įmokėtas kapitolas dingo; rods taip blogai nėra, tačiau draugystė yra daug troto turėjusi. Draugystės valdžia tapė atmainyta 1887 m. dėl didelių nuotrotų. Dabar darbų vedėjo vietą įėmė direkcija, susidedanti iš 4 ypatų, kuri pildo dumos nutarimus; taip gi komisija iš 3 sąnarių tapė paskirta dėl kontroliavojimo draugystės darbų. Į valdžią dabar pateko keletas supratingų ir stingrų jureivių. — Pirmame mete draugystė pirkė užrubežyje 2 senu laivu (Atalanta ir Aurora), ir pelnė iš jų kelionių į 4,500 rubl. Bet per neapsižiurėjimą valdžios draugystė pirmais metais mokėjo per dideles dividendas, ir tokiu budu pateko į bėdą. Kapitonai, pamatę, kad jų samdytojai nesupranta nėko apie uktvėrystę, ėmė elgtiesi savistoviai ir laivų išdavimai ėmė augti. Negelbėjo nėko, kad „Austra“ ėmėsi statyti pati naujus laivus: laivas Austra, 341 tonų didelis, tapė 1884 m. pastatytas Milgrahvyje už 44,748 rubl., ir Latava, 528 tonų didelis, pastatytas Majoruose 1887 m. už 36,744 rubl. 89 kap. Tie laivai buvo permokėti ant kokių 20,000 rublių! Trečias laivas, pradėtas statyti Ventpylėje, netapė užbaigtas, ir „Austra“ ant to prazūdė į 8,000 rubl. Nėra už tai stebėtina, jei draugystė ėjo žiamyn, ir tik 1887 m. tvarka tapė geresnė įvesdinta, po to, kaip draugystė buvo pragaišinusi apie pusę savo kapitolo! Naujai valdžiai prisiėjo kariauti su daugeliu sunkenybių: užvedė kontrolę ant kapitonų ir taupėsi namie, kaip galėdama. Tokiu budu įėjimai ėmė eiti didyn ir draugystės stovis gerinosi. Pataisymus laivų darė Rygoi po geresne kontrole. Kad „Austros“ stovis nepasigerino taip, kaip galima buvo vėlyti, kaltos yra nelaimės: dingo 5 laivai, prieg tam frachtas eina žiamyn. Geriausiai draugystei klojosi 1888 ir 89 m. su pelnu, nors ir tie metai nepraslinko be gaišties; taip laivas Jupiteris buvo užėjęs ant ledų, ir už jo globimą teko užmokėti (Toliaus bus.)

A. A.

Serėdos rytą, 12 d. szio mėn. numirė Petras Maslauckas, Plymouth, Pa. Velionis paėjo isz Nemu naiczių parap., Trakų pavieta, Vilniaus gubernijos. Prigulėjo prie szv. Juozapo ir Kazimiero pagelbinių draugyszių ir prie Susivienyjimo. Palaidotas tapė ant vietinių lietuviszkų kapinių. Paliko nuliudime paczią bei brolių.

ONLY \$5.00

SEND US \$5.00 as a guarantee of good faith and we will send you any fire proof safe by freight, C. O. D., subject to examination. You can examine it at your freight depot and if you find it the equal of any fire proof combination lock iron and steel safe made and about one-third the price charged by others for the same size and grade, pay your freight agent our special factory price and freight charges, less the \$5.00 sent with order; otherwise return it at our expense and we will return your \$5.00. 100-lb. combination lock safes for the home, \$6.95; 300-lb. office and store safes, \$11.95; 500 lbs., \$17.95; 700 lbs., \$21.95; 1000 lbs., \$28.50; 1250 lbs., \$33.50; very large double outside and double inside door safes for large business, factory, jewelry or bank, 50 inches high, 2400 lbs., \$63.75; 68 inches high, 3000 lbs., \$89.75. Freight averages 25 cents per 100 lbs. for 500 miles; for 1000 miles, 40 cents. WRITE FOR FREE SAFE CATALOGUE and special liberal C. O. D. offer. SEARS, ROEBUCK & CO. Chicago.

Kun. A. Milukui,
Shenandoah, Pa.

Rugsėjo 3 dieną iszsiuncziau Tamistai p. Daumanto rasztą į Amerikos Parodos Komitetą ir atsiliepiamą ant jo, ir prasziau tuojaus siųsti Dr. Szliu pui, kad greiciausiai butų galima mūsų nutarimą nusiųsti p. Daumantui. 10 d. Rugsėjo vėl rasziau atvirą laiszke-lij skatindamas pasiskubinti, bet nei raszto, nei atsakymo negavau iki dabar 18 Rugsėjo 5 val. po piet. *P. Mikolainis.*

Vienatine Lietuviszka
KARCZEMA,

uzlaikau geriausią Alų, duodu didelius stiklus, turiu visokio Vyno, ir seniaus'o sznapso, Avanos Cigarų, uzkandis prie alaus kasdiena dovanai. Nedėliams nuo 12 nakezia atidarau, dėl moterių įėjimas ant antro floro, kiekvienam duodu visokią rodą.

L. Friedman

Cor. 4 str. & Catharine str.
PHILADELPHIA, PA.

„Vienybes“ redakcijai gaunamos szios knygos:

Dzukiszkos dainos	75 c.
Ivanas, H. Sienkeviciaus	80 c.
Rankvedis senoviszkos istorijos I ir II knyga po	40 c.
Lietuviszkas Albumas su istoriskomis vietomis	50 c.
Katalikų bažnyčia ir mokslas	15 c.
Antanukas, apysaka	15 c.
Deivoniszkių kryzius	10 c.
Ar socialistas gali buti kataliku? 10 c.	
Kelionė grovo Kyburgo	15 c.

CASH for acceptable ideas.
State if patented.
THE PATENT RECORD,
Baltimore, Md.

Žemlapis (mapa)

Lietuviszcai-Latviszko kraszto, iszleistas inžinieriaus A. Maciejausko, lietuviszkoje kalboje, atspaustas lietuviszkomis literoms, didumas 29×31 col., gaunamas „Vienybes Lietuvosinkų“ redakcijai, su prisiuntimu už 65 ct.

GYVASTIES GYDUOLE! iszraeta pirm dvių metų Europoje — iszgydė tukaszcius žmonij. Parzabenta Amerikon per gydymo instituciją INTERNATIONAL CLINIC. Gydo:

REUMATIZMĄ: art etizmą, skandėjimus kryžiuje ir strėnoce, krutinėje, silpnumą kojų ir tt.
SKILVIO LIGAS: netrovėjimą, stoką smoko, skandėjimą po krutine ir žemiaus, užkietėjimą vidurių ir tt.

NER ISZKAS LIGAS: sujudiną dalinį paralyžių, epilepsiją (ezokis szv. Vito), galvos skandėjimą ir tt.

KRUTINĖS LIGAS: atsikvėpimą, gerklę, uždušimą, kosulį, plantų pradzią džiuvos ir tt.

KEPENŲ LIGAS: dieglius geltige, melancholiją, hemoroidus, nenorą dirbti ir tt.

GUMBO LIGAS: sustojimą antdrapanių, sopulingą mėnesinės tekėjimą, skandėjimą apatinės dalies kryziaus, tekėjimus ir tt.

INKSTŲ LIGAS: puslės, szlapumo kanalų ir tt.

ODOS LIGAS: iszmėtymus, dedervines, niežus.

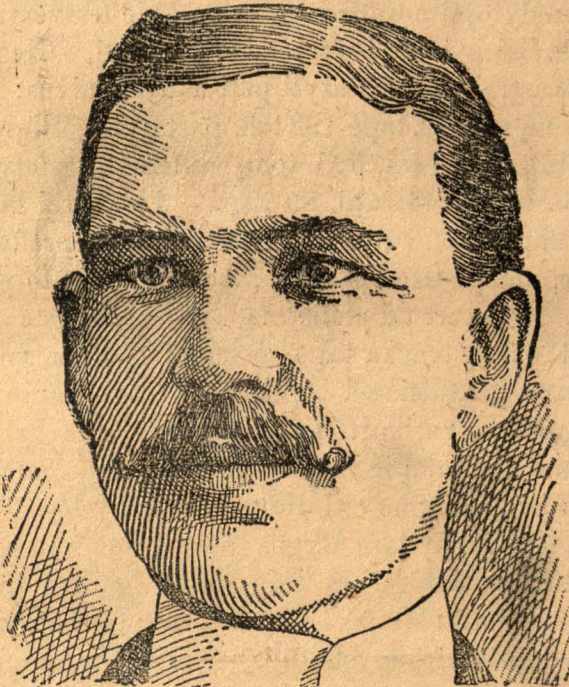
Cyvasties gyduoles czystija krauja.

Jeigu kentį, pamegink tik vieną plėczką GYVASTIES GYDUOLIŲ o busi dėkingas. Plėczka kasztuoja \$1 00 (vieną dolerį). Uzpraszymai tuojaus iszsiuncziau i Expresu. Pinigus prisiusti apsergėtame laiszke arba per Money Order ant

adreso: *International Clinic,*
8361 Superior Ave. Station
S. Chicago, Ill.

Vien del vyru.

Dovanai pakeli naujo iszradimo gyduolių prisiusime pacztu tik koris priduos savo adresą.
Kuris sugražins sveikata trumpam laike.

A. E. Robinson M.D.C.M.

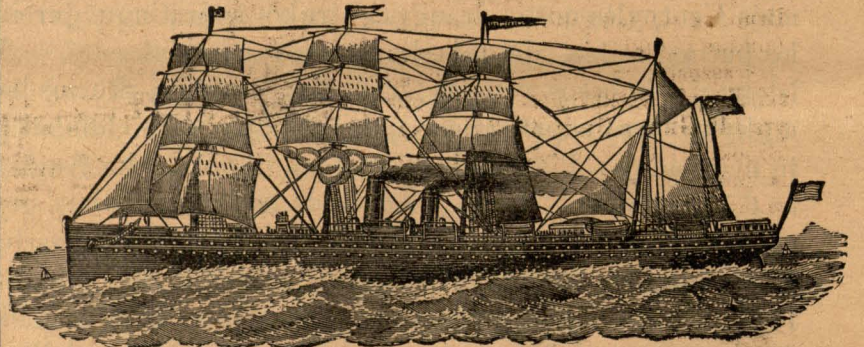
tuojaus pertikrins kaip lengvai gali iszsigydyti savo silpnumus, jeigu vortosi tam tikslui atsakanczes gyduoles. Insitutas neaprubezinoje, bet kuris tik raezys, aplaikys dovanai pakelį uzpeczętyta kad nebutų kokio apsirikimo prieszal apgavystę. Ra-zik tuojaus.

Dovanai prabos pakelis pasekmingiausių gyduolių bus prisiustas kožnam per paczta, kuris paraszys į State Medical Institute. Tos gyduoles daugybei vyrų sugražino sveikata, kurie per daugelį metų kentėjo proto ir kuno ligas pacinanczias nuo jaunystės, uz tad Insitutas prizada kožnam kuris atsiszauks, prisiust pakelį dovanai.

Kožnas kuris janczia anti lytiszko silpnumo pacinanczio nuo jaunystės, kuris silpnina spēkas iratmintį, sukelia dieglius strėnose arba nevaldymo lytiszkių dalių gali sugrįžti į sveikata gydymasis namie.

Tos gyduoles turi neapsakomą pasekmę nes jos atsiekia suiezka dytas vietas dadnodamas druitybę kur labiausia reikalinga. Iszgydo kožną ligą iszvarinėje visokius nesmagumus isisenėjusius nuo kelių metų per nenaturaliszka pasielgimą iszgydo kiek vienam atsitikime. Daeiznok State Medical Institute, 520 Elektron Building Ft. Waine, Ind., o apturėsi trumpam laike pakelį gyduolių dovanai. Insitutas nori pagelbėti daugybei tokių vyrų, kurie negali apleist savo namus ir nusidnot į gydinyczes tai dovanai prisiustas pakelis

Cerbtini Tautieciai!

Turiu už garbę praneszti visiems lietuviams, jog apsiėmiau agentyste ant labai gerų linijų. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigus į visas dalis svieta. Uztikrinu jog su, nuo manęs pirktoms laivakortėms pervaziuosit didmarį per 8-9 dienas. Nusiuozciu pinigus į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsauguju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl svetelių, uzlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gėrymus, kurie žinau patiks dėl lietuvių ir nei prabaszcius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

TAMAS PAUKSZTIS

Parduoda Laivakortes

ant visokių kelių (linijų) jurėmis kuomi pigiausiai ir ant drucziausių bei greiciausių laivų. Pinigus persiuozcia į visas dalis svieta. Kad pinigai neprapultų ir greitai nueitų į tėvynę, tai siuskite per **TAMA PAUKSZTI**
123 N. Main str. PITTSTON, PA.

Teipogi T. Pauksztis uzlaiko didelį sztorą visokių valgomų daigtų, dideliam pasirinkime czeverykų, marszkinių ir tt.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban-
kon ir izsmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.
Musų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

OUR \$1:50 ANTI FAT BELT

For \$1.50 we furnish the celebrated BROWN'S AB-
DOMINAL BELT for the cure of CORPULENCY.
Corpulent people
who wear the
Brown's Abdomi-
nal Belt run no
risk of Navel
Rupture or Um-
belical Hernia!
You get a comfort
and ease of action
you will appreciate. No corpulent person
can afford to be without this belt.
Cut this Ad. out and send to us with \$1.50
and 10 cents extra for postage, state height, weight, age and
number inches around the body, largest part, and we will
send the belt to you by mail postpaid, with the understand-
ing that if it is not perfectly satisfactory and equal to
belts that retail at \$3.00 and upwards you can return it
at our expense. Write for free Belt and Truss Catalogue.
SEARS, ROEBUCK & CO., CHICAGO

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmo-
nių. Kurie norite szį bei tą dasiži-
noti ir szalto aluczio Taurę izszigerti
vyno ir visokių arielkų, ar cigarelį
skanų užirukyti, ateikite pas:

Antaną Kalinaucką
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ELASTIC GOODS

AT HALF PRICE.
If you want us to make to
your MEASURE and ORDER
ELASTIC GOODS for the RELIEF
AND CURE OF VARICOSE VEINS,
WEAK, SWOLLEN OR ULCER-
ATED LIMBS, CORPULENCY,
ABDOMINAL WEAKNESS OR
TUMOR, state your height,
weight and age, state number
of inches around body or
limb at each letter shown in
cut and send to us with our
SPECIAL PRICE. We will make
the goods to order from the
very finest fresh rubber elastic
material, guarantee a perfect fit and
if you do not find it perfectly
satisfactory and equal to goods
others get double the price for.
return our expense and we will
refund your money.
OUR SPECIAL PRICE for all
fine silk
elastic thigh stocking, A to I, \$7.50;
thigh leggings, C to I, \$6.00; thigh
piece, G to I, \$2.50; knee stocking,
A to E, \$2.00; knee leggings, C to G,
\$4.00; knee cap, E to G, \$2.00;
garter stocking, A to E, \$3.00; garter
legging, C to E, \$2.00; anklet, A to C,
\$2.00; abdominal belt, K to M, \$10.00. **COTTON ELASTIC
GOODS, ONE-THIRD LESS.** Special Covered Elastic Abdominal
Supporter, made of soft lisle thread, interwoven with
protected rubber thread, 8 inches wide, \$2.00; 10 inches,
\$2.25; 12 inches, \$2.50. Write for Surgery Catalogue.
SEARS, ROEBUCK & CO., (INC.), CHICAGO, ILL.

**ZINGEIDU IR AKIVA
DĒL SVIETO.**
Tikrai pirmutinė vienatinė
gydykla ant užedzinimo
plaukų ant praplikusių gal-
vų, slinkimą plaukų į trumpą laiką
sudurutina yra duota užtikrinima
(gvarancije). Kozuas užsiganėdina.
Kur jau tukstancziam ypatų profes-
or Brundza suteikė puikius szvelnius ir
tankius plaukus, ką tai laimingi pe-
laikraszczius ir laiszkus izszreiszke
szirdingai padėkavones. Vieta ofisu
yra 145 GRAND ST. ir 996 BROADWAY,
Brooklyn. Norinti gautie visą rodą
su informacije per laiszkus adresa-
vokit sziteip:

J. M. BRUNDZA CO.
Box 2361, NEW YORK, N.Y.

50 YEARS' EXPERIENCE
PATENTS

**TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.**
Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Communica-
tions strictly confidential. Handbook on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

**Didiele krautuve
IR KARZIAMA**

Kas nori gero tavo gauti ir ska-
naus gėrymo ragaut, tegul atsilanko
pas **Joną Žukaucką**
Plymouth, Pa.

**Neskaityk!
Hallo! kur eini?**

— Einu pas Jankauską izszigert,
nes jis užlaiko gardžiausią Alų, Vy-
ną ir Degtinę visam Waterburyje.
— Na, kad teip, tai eisiu ir asz,
nes asz to pirmiaus nežinojau.
— Tokius gėrymus, kokius jis už-
laiko, geria Lietuviai, ponai, kara-
liai, kunigai, ubagai ir szejp „dzel-
tamoni“.
— Pas jį Cigarų laivas atplaukia
kas mėnesis net izsz Kubos.

Nepamirszkite adreso.
J. A. Jankauskas
768 Bank str. Waterbury, Conn.

**LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS
Kaz. Miliszauskas**

236 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa.
Siuva puikiausiai visokius siutus pa-
gal naujausią madą, duoda druta ir
gerą materiją ir už pigę prekę.
Telposi senus ant naujų perdirba.
Visi pas savo Tautietį.

SEND 50 CENTS

TO US WITH
THIS AD.
and we will
send you this Violin Outfit
by express C. O. D. subject
to examination. This violin
is a Genuine Stradivarius Model, made of old wood, curly
maple back and sides, top of seasoned pine, specially
selected for violins, edges inlaid with purfling, best quality
ebony finished trimmings. THIS IS A REGULAR \$3.00
VIOLIN, beautifully finished, highly polished, with splen-
did tone quality. Complete with a genuine Brazil wood Tourte
model bow, 1 extra set of strings, a neat, well made viola
case, large piece of rosin, and one of the best common sense
instruction books published. YOU CAN EXAMINE IT at your
express office, and if found exactly as represented and
the greatest bargain you ever saw or heard of, pay the ex-
press agent \$3.75 less the 50 cent deposit, or \$5.25 and
express charges, and the outfit is yours.
SPECIAL PREMIUM OFFER. With every order ac-
companied by cash in
full we will give one lettered fingerboard chart, which can be
adjusted to any violin without changing the instru-
ment and will prove a valuable guide to beginners, and
we will also allow the instrument to be returned after 5
days' trial if not found entirely satisfactory in every
respect. Satisfaction guaranteed or money refunded in full.
Address, **SEARS, ROEBUCK & CO. (INC.) CHICAGO.**
(SEARS, ROEBUCK & CO. are thoroughly reliable. Editor.)

Nesiusk pingu.

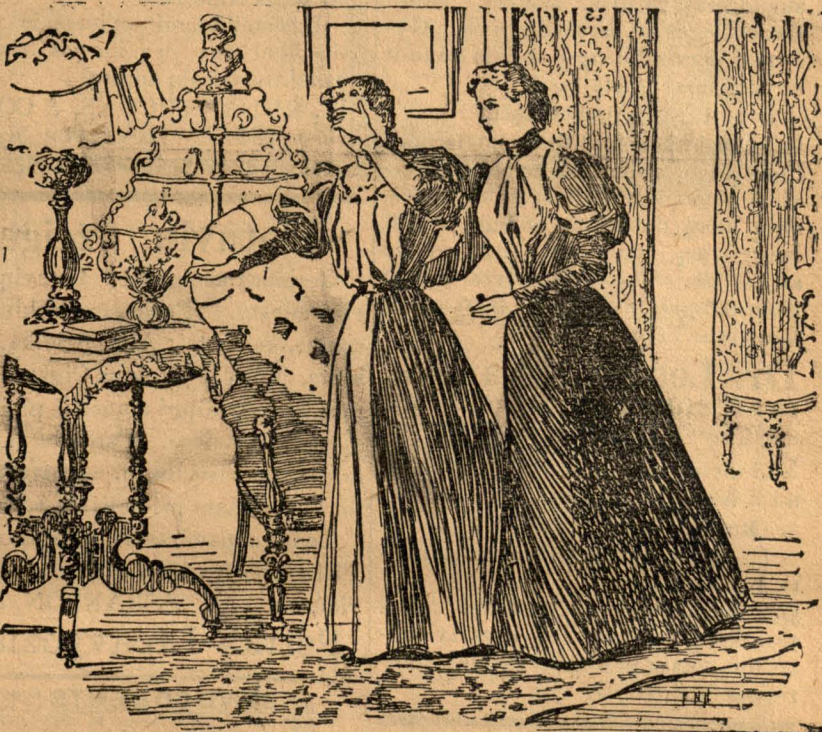
Daug žmonių serga ant poliucijos
kuri pasirodo laike miego arba prie
nusiszlapinimo, ir jeigu izsz tos nesi-
gydys, ji neapleis žmogų kankinusi.
Žmonės turinti tą ligą kenzia ne-
mimą, galvos skaudėjimą, pilvo už-
kietėjimą arba netravinimą, nervisz-
kumą, vidurių ir rugaros skaudėjimą
ir apsilpnėjimą lytiszkų kuno dalių.
Jeigu tokiūse atsitikimūse reikalauji
pagelbos, nesiusk pingu, bet ra-
szyk pas mane įdėdamas marke, o
asz atsiusiu tau apraszimą, izsz kurio
tikrai izszigydysi. Adrisūk:

John Wasel.

Bow 443, Iron Mountain, V. Mich.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip drasiszkas kaipio ir
moksliszkas, taipgi ir laikraszczius;
kaipo tai: „Varpa“, „Ukininką“ ir
„Tėvynės Sargą“, visus tris kartu
imant ant 1900 m. gaunama už \$3
dol. Katalogą knygų ir laikraszc-
czzius ant pažiuros piusiuozniu dova-
nai. Užprasanzant anygas arba lai-
kraszczzius, reikia sykiu ir pinguus
prisiusti. *Jurgis Lapinas*
Tilžėje — Tilsit
Ostpr. Germany.

SHE WAS BLIND.

A blindness comes to me now and then. I have it
now. It is queer—I can see your eyes but not your nose.
I can't read because some of the letters are blurred; dark
spots cover them; it is very uncomfortable.

I know all about it; it's **DYSPEPSIA**. Take one
of these; it will cure you in ten minutes.

What is it?
A Ripans Tabule.

WANTED.—A case of bad health that R-I-P-A-N-S will not benefit. They banish pain and prolong life.
One gives relief. Note the word R-I-P-A-N-S on the package and accept no substitute. R-I-P-A-N-S
10 for 5 cents or twelve packets for 48 cents, may be had at any drug store. Ten samples and one thou-
sand testimonials will be mailed to any address for 5 cents, forwarded to the Ripans Chemical Co., No.
10 Spruce St., New York.

